Nr. 69 (15.159). Lwów, niedziela 26. marca 1939. Rok LX.
Ч. 69 (15.159). Львів, неділя 26. березня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Завтра в неділю 26-го ц. м. рано появиться „Діло" з актуальним інформаційним матеріялом!

Сильна гарматня канонада коло Тячева.

Великі втрати мадярів.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Прага, 24. III. год. 11.15 вночі.

З карпато-українського фронту не прийшли нині ніякі подрібні вістки, бо боєва смуга зовсім відрізана від світа. Проте знад румунського кордону всі інформації погоджуються в тому, що бої дальше тревають. Нині рано чути там було сильну гарматню канонаду на північ від Тячева мабуть в районі Драгово. Гарматні та скорострільні стріли чути було також в напрямі на Требушани — Богдан.

Чужинецькі журналісти, що приїхали до Праги з Хусту через Мадярщину автом бачили ще в четвер великі транспорти ранених мадяр, яких з транспортових авт переносили до поїздів. Один з анґлійських журналістів чув перед виїздом з Хусту розмову мадярського майора з німецьким консулем у Хусті Гофманом. Майор ствердив, що мадяри понесли дуже великі втрати головно в бою за Севлюш і за Хуст. Для геройства січовиків не мають чужинці слів подиву, хоча стверджують, що оборона була організована досить хаотично і було пізнати, що січовики не мають старшин. Тому також їхні страти оцінюють вони дуже високо. Потверджують також мобілізацію в Мадярщині. Рух цивільних поїздів на сході і північному сході Мадярщини зовсім припинений. Всюди видно тільки військові транспорти та покликаних резервістів з клунками і куфрами.

Прем. Ревай, хоча кількакратно заповідав свій приїзд до Праги, ще тут не прибув, бо переговорює у Братиславі та Відні у справі відповідного приміщення емігрантів з Карпатської України. Зате завтра пополудні приїжає сюди мін. Клочурак. У Пряшеві перебуває ще з пресового бюра Карпатської України д-р Комаринський та організує акцію допомоги емігрантам у таборах. Крім того інтервенює у частин Глінкової Гвардії, щоби відобрати пограбоване ними скупе майно еміґрантів.

Президент о. д-р Волошин виїхав з Білгороду, але не до Льонодну, тільки покищо до Загребу, хоча як старалися деякі заінтересовані чинники намовити його на льондонську подорож. З през. о. Волошином прибули до Югославії між іншими б. комендант Карпатської Січі Іван Роман, який — як виявляється не погиб, інж. Романюк, секретар президента І. Рогач, д-р Харак та Вада. До Відня приїхали між іншими дир. Німчук, залізничий радник Кульчицький та міністерський урядовець Стернівка.

Щож торкається політичної акції Німеччини в середущій Европі, то вона —здається — далеко ще не скінчена. Після фактичного господарського протекторату Німеччини над Румунією загально рахуються з відповідним поставленням справи з Мадярщиною. У звязку з тим заповідають скорий приїзд до Берліна мадярської делеґації, а може і самого реґента Гортія.

В Німеччині помітне збентеження подіями в Карпатській Україні. Німецькі кола ніяк не сподівалися, що справа з Карпатською Україною піде так кроваво. Німецькі офіційні кола не виключають, що в долі Карпатської України зможуть зайти ще зміни.

Роман Голіян.

Не було зброї!...

40.000 СІЧОВИКІВ БУЛО РІШЕНИХ ВІДДАТИ СВОЄ ЖИТТЯ.

ВІДЕНЬ, УПС. Німецький щоденник у Братиславі „Гренцботе" у статті п. н. „Карпато-українські борці у Братиславі" пише про приїзд частини січовиків з західного фронту. Це по більшій части тяжко або легко ранені або ті, які залишилися без муніції. Ця група відбула кілька тяжких боїв біля Великого Березного. Частина січовиків носить ще свої гарні однострої. Кожний з них оповідає свої пережиття при слуханні яких терпне шкіра. Всі вони твердять, що до цієї траґедії причинився брак зброї. Як оповідає один січовик, українці мусіли самі здобувати зброю, що не було легкою справою. 40.000 січовиків було рішених віддати своє життя, але що можна було почати без зброї проти добре озброєного противника?

Кріваві бої в околиці Богдана.

(Телефонат до „Українських Вістей").

Букарешт, 24. III. год. 10 вечором.

Від учора відгомін стрілів з Карпатської України зріс. Чути сильний скорострільний вогонь з околиць Богдана. Це останнє село на східнім кордоні Карпатської України, на схід від Рахова. З того виходить, що частина карпатоукраїнської армії зосередилася в південному районі, щоб мати змогу відступити в напрямі Румунії.

Над румунський кордон прибувають щораз то нові мадярські війська. До Солотвинських Долів прилетіла друга ескадра мадярських літаків. Серед румунськьвих кол замітне невдоволення з цієї концентрації мадярського війська. Запевняють, що така кількість війська не потрібна для воєнної акції проти Карпатської України.

Вчора виловили в Тисі 18 трупів січовиків. Границю перейшло вчора 32-ох утікачів, між ними ледви кілька українців. Усі утікачі українці виїхали вже до Югославії. У румунських таборах залишилися лише чехи. Характеристичне те, що між українськими утікачами нема ніодного священника чи учителя. Перед катастрофою виїхав був до Хусту б. посол УНР. у Букарешті Мацієвич. Досі про нього нема вістки, що з ним сталося, бо до Румунії він не вернувся.

З Буковини виїхало перед тижнем 12 українських студентів і 40 селян. Ніодин з них досі не вернувся й їх доля невідома.

Як уже знаєте Румунія підписала торговельний договір з Німеччиною. Повні переговори велися цілий місяць. Фабрика зброї Шкода в Чехії призначена для потреб румунської армії. Румунія починає нову еру.

І. П.

Карпатоукраїнський уряд приступає до дипльоматичної акції за кордоном.

Як подає „Курентул", всі карпатоукраїнські державні достойники та місцеві провідники національного руху виїхали за кордон, щоб там приступити до політично-дипльоматичної акції. Крім міністрів виїхав голова сойму А. Штефан, полк. С. Єфремів та посли М. Мандзюк і інж. Л. Романюк. Разом переїхало через Сиґіт коло 500 карпатоукраїнських інтеліґентів.

Як представник карпатоукраїнського уряду залишився в Сиґоті пос. М. Тулик, що видає утікачам особисті леґітимації.

ЗАГАЛЬНА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА В АНҐЛІЇ.

У пятницю відбулось у Льондоні на Довнінґ Стріт засідання комітету національної оборони під проводом прем. Чемберлена. Велике значіння привязують до розмов, що їх прем. Чемберлен відбув учора з провідниками опозиції.

Французька радіовисильня в Ліон подала вістку, що в Анґлії проголошено загальну військову службу.

За що маємо жаль до німців?

Львів, 24. березня 1939.

У цілому циклі статтей з приводу останніх міжнародніх подій та зокрема збройної ліквідації карпато-української державности старалися ми проаналізувати ті події і виказати їхній глибший сенс. Ми намагалися розгадати тайну німецької політики, представити зміни, які зайшли в міжнародній атмосфері та які можуть зайти ще в укладі европейських сил, одночасно вказували на труднощі, в яких знайшлась тепер українська політична думка. З уваги на крайню нервовість українських настроїв, викликану подіями у Карпатській Україні, підкреслювали ми теж майже в кожній статті потребу — підпорядкувати свій біль, викликаний зраненими почуваннями, наказам політичного розуму, який протиставиться всяким поквапним рішенням, що заторкували б загальні українські політичні напрямні та актуальну нашу політичну тактику. Ми хотіли з черги приступити вже до насвітлення реакції, яка проявилась на внутрішньо-польському відтинку, бо докладне знання цих справ належить також до передумов устійнення якоінебудь дальшої нашої політичної тактики. А проте маємо враження, що треба ще вернутись до тієї точки, яка в цілій отій історії останніх днів є для нас, українців, найболючіша: **до того величезного жалю, що його все українське громадянство, ввесь український нарід відчуває до німців.**

В одній із перших згаданих вгорі статтей („Тайна політики німців") ми підкреслювали з притиском, що не можемо мати претенсій до Німеччини за ту зміну її тактики, яка їй казала відмовитись від дальшої підтримки чесько-словацько-карпатоукраїнської федерації. Ціллю німецької політики було розбити Чехословаччину, як державний моноліт, здобути на терені колишньої Чехословаччини максімум військово-політичних та господарських користей, закріпитись якомога більше і сильніше у Середній Европі та через те мати змогу безпосередньо вже продовжувати свою експанзію на Балкан чи на ті інші краї, в яких німці мають свої життєві інтереси. Вже після появи тієї статті її характеристика німецьких цілей знайшла нове потвердження у господарському (читай: політичному) підпорядкуванні собі Румунії, у прилученні до Німеччини Мемелю (Клайпеди), у підчиненні собі вже й під правно-формальним оглядом Словаччини, як військової бази. Все це каже Німеччині робити її німецький інтерес. Німецький інтерес казав їй займати відоме становище у віденському арбітральному суді. Німецький інтерес казав від того віденського становища відмовитись, коли змінились обставини. Льойд Джордж казав — було — на версайській мировій конференції: „Це було вчора, — сьогодні вже є інакше". І за це ми не можемо мати претенсій до німців. Не можемо мати претенсій до німців, що вони німецької державної рації не узгіднювали з українською національною рацією та що німці тримались обовязуючої у всьому політичному світі засади „святого егоїзму" і тоді, коли це покривалося з українськими тенденціями, і тоді, коли розходилось із ними. Не можемо мати претенсій до німців за ту помилку деяких наших земляків, які повірили були вже у тривку німецьку приязнь та які забули, що зі зміною конюнктури може змінитися також вартість українського чинника, як предмету зацікавлення чужою великодержавою.

У чомуж суть українського жалю до німців, того жалю, який — як кажуть про це наші безумовно певні і докладні відомости з краю, — приймають у широких народніх масах у Галичині, на Волині та в українській частині Буковини найдрастичніші форми?

Суть жалю у методиці німецької поведінки. Методика та була така, що Німеччина раніш явно чи майже явно, підтримувала український спротив супроти чеських централістичних та мадярських ревіндикаційних тенденцій. Поведінка німецьких офіціяльних чинників та німецької преси, підпорядкованої міністерству пропаганди, давала безперечно підстави вірити у німецьку підтримку. Та підтримка могла припинитися, так, це правда, але **спосіб, в який вона припинилася та безпосередні наслідки саме такої форми припинення німецької підтримки** — були наскрізь виняткові і в практиці для українського народу трагічні. Конкретно: німецькі чинники використали чеські короткозорі спроби навернути до централістичної системи у Словаччині і в Карпатській Україні та реакцію у словацьких і карпато-українських колах на те, щоб зліквідувати взагалі федерацію. Але, повідомляючи про це словаків — ні словечком не упередили карпатських українців. Коли о. Тісо був прийнятий на авдієнції у найвищих німецьких достойників, то мін. Ревай такої авдієнції не міг добитися. Ідентичний зі словацьким карпато-український відклик до німецької помочі не вдостоївся ніякої відповіді. Очевидно, в нормальних відносинах це була б теж відповідь, до якої можна було достосуватися. Але в отих днях половини березня рішали години. І до останньої хвилини, коли вже машерували мадярські війська, ніхто з українців не знав, чи німецькі війська йтимуть на Карпатську Україну, чи зупиняться на Словаччині і де саме. „Порада" німецького консуля у Хусті, щоб карпато-український уряд звернувся безпосередньо до Будапешту, прийшла вже **після того**, як мадярські війська ввійшли до Карпатської України та коли вже лилася кров.

Чи не могло воно статися на день-два раніше?! Чи не можна було в Берліні звести представника карпато-українського уряду з представником Мадярщини та під своїми авспіціями перевести переговори, у висліді яких не були б пролиті ріки крови? Чейже вплив III. Німеччини на Мадярщину такий величезний, що взагалі досить було одного слова, щоб забезпечити бодай життя, якщо вже не автономічну політичну владу, карпатським українцям! Навіщо було виставляти на переслідування той сам український національний рух і його активних діячів у Карпатській Україні, що його раніш німці самі морально і політично підтримували?! Єноторійно відомою річчю, що у рядах карпато-української „Січі" збірався той найпалкіший український націоналістичний елемент, який щиро захоплювався німецькими націонал-соціялістичними ідейними тезами: расизм, авторитарність, монопартійність, ексклюзивізм і т. д. та який як міг — ті свої симпатії проявляв (починаючи від здоровлення рукою). Чи тоді, коли вже впали перші криваві жертви зпоміж січовиків і коли карпато-український уряд розсилав розпучливі поклики за поміччю — не можна було зупинити того проливу крови та запевнити амнестію ідейно співзвучному елементові?' Навіщо було трагедії тисячей родин, родин не німецьких ворогів чи хочби навіть ідеольогічних противників, але — навпаки — тих, для яких і створено спеціяльні радієвидиції з німецьких висильних стацій?! Всю европейську пресу обігла вістка, подавана тоді деким із міжнародного пресового світа з іронічними коментарями, що коли д-р Едмунд Бачинський вперше відвідав мін. Ріббентропа та представився як делеґат карпатських „русинів" — той перервав йому та поправив його: „українців". Чи треба було так виразно маркувати свою поінформованість, що це не Підкарпатська Русь, тільки Карпатська Україна, яку заселюють не „рутени" ні „руснаки", тільки українці, щоб швидко потім випустити проти тих українців поруч із мадярами „чорні сорочки" Феницка з триколіровими російськими нашивками на рукавах?!

Ось за що українці мають претенсії до німців, ось за що мають смертельний жаль найширші українські маси, які можуть зрозуміти, що великий німецький нарід не жалує в потребі власної крови, коли річ іде про німецькі ідеали (повстання гітлерівців у Відні), але не може зрозуміти поведінки, яка клала хрестик і на житті і на ідеалах своїх учорашніх приятелів та звеличників. Український нарід числом розмірно теж великий, але духовим і матеріяльним дорібком, кількістю політично зрілих низів та політично вишколеної інтеліґенції надто кволий, щоб з легкої руки відпекуватися тих тисячів, які мусять гинути тому, бо хтось ту жертву трактує, як маловажну дрібничку. Для української нації це не дрібничка — і тому таке огірчення і тому така реакція настроїв, що їх — на жаль — не можуть вспокоїти ніякі розумові аргументи, бо таких аргументів — нема. ік.

Перші міжнародні наслідки німецького гураґану.

(Від нашого кореспондента.)

Париж. 21. березня 1939.

Ваш кореспондент мав цікаву і дуже знаменну пригоду у Парижі. Увійшовши до одної каварні в латинському кварталі при бульварі Сен-Мішель у товаристві молодого українця студента університету, ми стали мимохіть предметом відрухової манніфестації французьких студентів і студенток, що сиділи за столиками. Ці французькі студенти пізнавши мого знайомого, їхнього товариша, кричали на ціле горло: „Нехай живе . . . ." Був це спонтанний відрух французьких молодих людей, на яких зробила велике враження поведінка карпатських українців, така інша від поведінки чехів. Про це ви чуєте тут на кожному кроці, поруч із висловами жалю за раніше ображування українців епітетом „німецькі інтриґанти".

Зазначуємо це як характеристичний причинок до того перевороту у світі настроїв симпатій та антипатій, який пройшов за дні і години на европейському Заході. Показується, що коли німецька преса проявляє тенденцію „промовчати" неприємну для неї історію з Карпатською Україною та взагалі з українцями, а в деяких віденських газетах появився вже термін — „Зід-Рутенієн" і „Карпаторусслянд" (!?), то у французькій пресі сила прихильних для українців заміток. Це звучить, як парадокс: адже досі наше громадянство було переконане, що в Парижі і в Льондоні багато приятелів не маємо, зате українська прилюдна думка вірила, що від наших приятелів аж кишить з Берліні і в Римі!.

•

У Франції розпочалась, як вже знаєте з телеграм, військова диктатура, чи пак диктатура п. Даладіє, що є мужем довіря французького ґенерального штабу. Франція змобілізувала всі свої військові, економічні та моральні засоби. Французький уряд дістав від парляменту повновласти, які йому дають право рішати в усіх справах, що торкаються безпеки і оборони Франції. Уряд є правно компетентний відповідати на несподівані діла тотальних держав — наглими актами, звільненими заздалегідь від потреби парляментарної апробати.

•

Льондон і Париж стали знову у проводі протинімецької коаліції. Така коаліція вже є і вона скоріше чи пізніше стане щораз висловніша, бо за її плечима стоять Злучені Держави Північної Америки. Нема найменшого сумніву, що останні події в Середущій Европі скріплять політичні впливи СССР на нашому континенті, які по Мінхені та по еспанських подіях вже дуже змаліли. Це найбільше лихо українців

•

Мадярщина заявила, що в разі війни вона стане по боці Берліна і глядить тепер на Румунію, де має свої територіяльні претенсії. Париж і Льондон хотіли б тепер знати, яке буде становище Польщі на випадок мадярського нападу на Румунію (очевидно, підтриманого німцями). Польща є, як відомо, союзницею Румунії, але одночасно у близьких приязних звязках з Мадярщиною. У Парижі здають собі справу зі складної польської ситуації. А проте без польської співпраці румуни можуть собі сказати, як колись говорили польські повстанці: Франція задалеко, а Бог зависоко". Французи рахуються вже нині з фактичним політичним упадком Румунії. Ціла заковика в тому, що всі державні мужі, які співпрацювали разом з Німеччиною, щоб обкроїти Чехословаччину, не сподівалися, що Німеччина не схоче, щоб Чехословаччина взагалі істнувала. Навіть сам Мусоліні сказав був у вересні м. р., що Чехословаччина є **потрібна** для рівноваги Середущої Европи!

•

Головна Фашистівська Рада збирається тепер у Римі. Французи знають, що Італія триватиме при Німеччині. А проте цікаво, чи італійці обмежаться до гострих вимог, чи до загальних принципів, бо німецький союзник-велитень потребує дещо сгравити празький обід? У тому самому часі відвідини президента Франції в Льондоні перетворюються у величезну маніфестацію західніх демократій.

•

Тут усі тепер відчувають, що вимінути загальну світову війну — річ майже неможлива. Французи сподіваються ще кількох німецьких — як тут кажуть — „безкарних ходів" на обекти, яких стратегічно не можна боронити, а потім прийде скоріше чи пізніше до зудару. Зате тут велике вдоволення, що Німеччина зріклася свого гасла самовизначення народів, яке дозволяло Німеччині мати за собою цілу світову прилюдну опінію. Бо з чистим німецьким імперіялізмом без тієї привабної закраски справедливости самовизначального гасла — далеко легше боротися, ба що більше, те покинене німцями гасло можна і взяти у свої руки — хотять собі французи.

Юрій Студинський.

Чи галицькі українці відмовились від походу на Київ у 1920. р.?

У ВІДПОВІДЬ ЛЬВІВСЬКОМУ КОРЕСПОНДЕНТОВІ „ҐАЗЕТИ ПОЛЬСКОЇ".

З приємністю містимо цю статтю авторитетного учасника польсько-українських військових дій напередодні походу на Київ у 1920 р. Ця стаття має характер рішучого спростування фальшивої історично-політичної леґенди, що її віддавна поширює польська публіцистика. — **Редакція.**

В „Ґазеті Польскій" ч. 76 з 17-го ц. м. появилася стаття, підписана буквами С. М., п. з. „Українські справи в парляменті", якої автор, обговоривши виголошену недавно в сенаті промову сен. Лехніцького поставив деякі запити до українців та висунув до них деякі побажання. Зокрема він звернувся до Украніської Парляментарної Репрезентації. Думаю, що наше парляментарне представництво дасть у відповідному часі основну відповідь на промову сен. Лехніцького, тому не буду торкатись у сьогоднішній статті ріжних справ, порушених п. С. М. Нині хочу відповісти лише на один із запитів п. С. М., якого — на мою думку — не можна залишити без відповіди в газеті, тимбільше, що вже нераз польські політики і публіцисти при обговорюванні польсько-українських взаємин саме той факт, про який згадує п. С. М., невірно представляли та в звязку з тим послуговувались нестійними аргументами.

В статті п. С. М. знаходимо такий уступ:

„Не хочемо тут повторяти знаменитих також контраргументів на історичні виводи парляментаристів УНДО. Бажаємо лише поставити політикам і публіцистам УНДО один запит: **Коли вкінці дочекаємося з їх сторони совісного вияснення байдужности і неприявности „галицьких" українців у київській виправі маршала Пілсудського, коли то завдяки польській зброї створено безприкладну конюнктуру для утворення української держави над Дніпром?** (Підкреслення наші). Чому тоді текла польська кров, а забракло крови „галицьких" українців? Чиж можна було створити колинебудь більшу „для вольностевих течій атракційність польської держави", у відсутности якої нас так легкодушно і без причин УНДО обвинувачує?"

Отже для скріплення своєї статті використовує п. С. М. подію з 1920. року та ставить ефектовний запит до галицьких українців та до УНДО: Деж ви були тоді, коли рішалася доля Української Держави? І на це саме хочу дати відповідь і п. С. М. і тим політикам та публіцистам, що говорять і пишуть про українську справу, але дуже часто не є якслід поінформовані про поодинокі моменти з історії нашого народу, зокрема про історію польсько-українських взаємин. Думаю, що найкраще буде відповідати історичними фактами.

В 1920 р. ті з галицьких українців, що могли входити в рахубу для воєнної акції, себто люди військові, находилися на українському Поділлі у примусовій злуці з червоною армією. Саме 3 місяці перед тим опинилася большевицька армія по знищенні військ Денікіна і Врангеля на території Правобережної України й опанувала ту смугу, де була розташована — знеможена тифом та важкими боями з осени і зими 1919 р. — Галицька Армія. На весну 1920 р. опинилися відділи Галицької Армії, зорганізовані в три бригади, на протипольському фронті в районі Чуднова, Літина і Бару. Галицькі бригади були формально в союзі з

червоною армією, одначе психічної лучби з большевиками не було ніякої. Це виявилося в кілька тижнів після навязання співпраці, бо вже з початком місяця квітня можна було завважити, що і старшини і стрільці були поважно невдоволені зі союзу з большевиками. Рівночасно на сторону Червоної Армії почали передіставатися вістки про зговорення уряду У. Н. Р. з урядом польським, про українські війська на фронті, про правдоподібний похід на Україну, вістки, які ворушили уми членів Галицької Армії. Почалася виміна думок між поодинокими галицькими бригадами, ставало чимраз ясніше, що розрив з Червоною Армією неминучий.

Дня 21. IV. рішилась Команда II-ої Галицької Бригади перебрати ініціятиву у свої руки, покинути большевиків та перейти під прапори У. Н. Р. До двох інших галицьких бригад та в запілля вислано курієрів, які мали перевезти відповідні накази.

Мені судилося їхати з устним приказом до III-ої галицької бригади, що стояла тоді на фронті в околицях Бару. Тому хід тих усіх подій мені відомий не з оповідань, а з власного пережиття. Дня 21. IV. поінформував мене у приявности шефа штабу бригади і начальника оперативного відділу тодішній командант бригади Ю. Головінський про те, що запало рішення перевороту, повідомив мене про виїзд парляментарів до команди польських військ та до Ставки Головного Отамана і доручив мені перевезти III-ій Бригаді наказ негайно виступити проти большевиків. На мій запит, чи команда Бригади має бодай якусь приблизну запоруку, що польська армія не потрактує нас, як полонених, відповів мені командант Бригади, що ніякої запоруки з огляду на наглий час не можна було покищо дотепер дістати, одначе для нього є це поза всяким сумнівом, що польські політичні та військові чинники використають у позитивному напрямі це добровільне рішення галицьких озброєних частин, бож це рішення матиме для Польської Держави поважне військове й політичне значіння. Адже годі припускати, щоб по зговоренні в засадничих справах між Маршалом Пілсудським та Головним Отаманом Петлюрою не використано у спільній акції в Україні досвідчених галицьких частин.

У тому глибокому переконанні, що не можуть заістнувати такі перешкоди, які унеможливили галицьким відділам брати участь у складі Армії У. Н. Р. в поході на Київ, зробили галицькі бригади в днях 23. і 24. квітня протибольшевицький переворот, отворили у трьох місцях на просторі кількадесяти кільометрів большевицький фронт та увійшли в контакт з наступаючими польсько-українськими частинами. Після того два чи три дні галицькі частини вели враз з польськими відділами спільний наступ на большевиків. (У „Літописі Червоної Калини“ ч. 5. за травень 1937., стор. 23 поміщені два цікаві документи з того часу, а саме приказ-відозва команданта бригади Ю. Головінського з дня перевороту та оперативний приказ з команди III-ої Бригади з днів спільної боєвої акції з польською армією).

Та нагло прийшов до польських відділів приказ про роззброєння галицьких частин — приказ, який ударив громом по галицьких відділах та немило вразив також і деяких польських старшин, бо в міжчасі спільна боєва акція вже була поважно зблизила із собою поодинокі польські та галицько-українські відділи. **Отже замість допомагати військам У. Н. Р. і польській армії в поході на Київ, галицькі частини мусіли зложити зброю та відійти до таборів полонених.**

Одначе незалежно від того відтак поважна скількість старшин та стрільців Г. А. передісталася до повстанців та до військ УНР і в рядах тих військ таки брала участь у поході на Київ. Були цілі сотні та цілі батерії війська УНР, що складалися з уроженців Галичини. Автім загально відомою тайною є, що саме та українська дивізія (VI-та див. ген. Безручка), яка відіграла відтак поважну ролю над Бугом при відбиванні наступу кінної армії Буденного, складалась у великій мірі зі старшин та стрільців галичан, які пішли туди і з власного імпульсу і за згодою та дорученням галичан-командантів кол. Корпусу СС. Колиж наддніпрянська рекрутаційна комісія у Галичині не мала великого успіху серед молоді, яка не була в рядах УГА чи УНР, то цьому не можна дивуватися: на це зложилася не тільки атмосфера, яка панувала в краю безпосередньо після польсько-українських боїв, але й головно вістка саме про долю УГА, яка хотіла брати участь у спільних протибольшевицьких операціях.

Подані мною факти перевірити дуже легко. Потвердження їх можна знайти і в польських і в українських джерельних студіях про ті часи і ті бої.

Оце і наша відповідь на запит п. С. М. з „Ґазети Польскої“. Галицькі українці в днях походу на Київ хотіли бути там, куди кликала їх національна совість. Галицькі військові частини в розумінні великого історичного моменту відсунули тоді на бік усякі партикулярні справи і рішилися йти плече об плече з військами наддніпрянськими та з військами свого недавнього ворога. **Не їх вина, що цього наміру в тому історичному для обох народів часі не вдалося їм перевести.**

Сьогодні ці справи вже давні, далекі та можна їх спокійно розглядати з історичної перспективи. Коли-ж польська публіцистика витягає їх як актуальний політичний аргумент проти українців — то це надзвичайно характеристичний доказ, як погано польські публіцисти знають правдиву історію польсько-українських взаємин та які вони швидкі у конструуванні закидів і обвинувачень, опертих на своїй фантазії або на історичному фальші.

Д-р Л. Макарушка.

Після самоуправних виборів

У ПІВДЕННО-СХІДНІХ ВОЄВІДСТВАХ.

ПЕРЕМОГА ПОЛЬЩИНИ.

Львівський озонівський „Дзеннік Польскі“ (ч. 83, з 25-го березня ц. р.) умістив статтю п. н. „Перемога польщини — наслідок повної консолідації“. Це висновки, зроблені на підставі висліду громадських виборів у львівському воєвідстві.

„Першим ствердженням — пише „Дзеннік Польскі“ — і то ствердженням, яке з задоволенням і радощами мусимо підкреслити, — це факт, що **вибори до громадських рад випали корисно для Польщі і поляків.** Репрезентація польського елементу у громадській самоуправі угрунтована в такій кількости і такій силі, яка полякам, як господарям тих земель, безперечно належиться. Чисельні порівняльні дані з терену львівського воєвідства, якими у цьому моменті диспонуємо, виказують, що число польських мандатів у громадських радах у порівнянні з дотеперішнім станом посідання зросло на 1.614 мандатів. Досі на заг. число мандатів у громадських радах львівського воєвідства 40.574, поляки мали 20.074 мандати, — тепер це число є: 21.698.“

„Дзеннік Польскі“ твердить, що польський успіх у громадських виборах треба завдячувати консолідації польського громадянства. І далі цікавиться таким питанням: „Чи ідея польсько-українського співжиття у виборах потерпіла, чи пішла вперед?“ На це питання знаходимо у статті таку відповідь:

„Згідно з офіційними даними на загальне число 2.224 громад у львівському воєвідстві, у 1.222 громадах вибори відбулися без голосування на підставі виборчих компромісів або внаслідок зголошення тільки одної листи, — зате голосування відбулося в 1.002 громадах. Ці числа незвичайно промовисті і свідчать про одне: про те, що ідея згідного співгосподарювання у громадах і братнього співжиття і співпраці польсько-української та польсько-руської увійшла глибоко в русько-українські доми, що тішиться в українських масах повним зрозумінням. Українські маси відчувають потребу щирого, безпосереднього порозуміння з поляками, охоту ділитися працею: відповідальністю за долю самоуправи, змагання до розумного, спільного ґаздування на найнижчому щаблі організації територіяльної самоуправи. Висловом цього є велимовське, бо в понад 50% громад число заключених з ініціятиви низів виборчих компромісів по думці саме засад співжиття.“

Оту „компромісову настанову“ великої частини — на думку „Дзенніка Польского“ — українського громадянства „Дзеннік Польскі“ протиставить акції українських політичних партій, яких виборчі комітети вели пропаганду, щоб виставляти всюди окремі українські листи. Коли — пише „Дзеннік Польскі“ — не вважаючи на ту акцію українських політичних партій „більшість українського громадянства віднеслася позитивно до компромісових гасел“ — то це великий польський осяг. „Без сумніву — читаємо далі — тенденції в напрямі польсько-української співпраці, так сильно і добровільно підкреслені при громадських виборах, — тепер після змін на південній границі Річипосполитої — в українських масах помітно скріпляться і будуть податним ґрунтом для розвитку ідеї будови й організації життя українського громадянства в опорі тільки на польській державі.“

Вкінці „Дзеннік Польскі“ ще особливо підкреслює: „Вибори відбувалися в атмосфері спокою, ладу і порядку, — а тих кілька дрібних відірваних інцидентів, про які писала преса, — не може мати ніякого значіння і впливу на загальну оцінку виборів із такого погляду. Польське й українське громадянство виказало, що вміє панувати над нервами, що під тим оглядом ситуація добра. Ця обостороння психічна рівновага вможливила спокійний хід виборів, важних не тільки на сьогодні, але й на майбутнє.“

„Це були би — кінчить „Дзеннік Польскі“ — найзагальніші висновки, які можна зробити з виборів.“

Чи треба до тих висновків наших коментарів? Громадські вибори відбувалися на місцях, українське громадянство, оті „низи“, що про них пише „Дзеннік Польскі“, гаразд знають свою настанову до ріжних гасел, пропаґованих у зв'язку з громадськими виборами, і не менше добре знають свою думку і про хід виборів та про їх вислід. Пояснювати цього не треба.

„УСПЄХ РУССКІХ“.

Дуже подібну настроєм до наведеної статті „Дзенніка Польского“ статтю з приводу вислідів самоуправних виборів умістив львівський „Русскій Голос“. Він захлистується від „несомненного успеха русскіх в Галичі“. Правда, у згаданій статті п. н. „Наш успєх“ (ч. 66 з 23-го березня ц. р.) „Русскій Голос“

…нос" не подає ніяких чисел, але твердить, що „русское населеніе" не тільки втрімало, але й помітно збільшило число своїх представників у самоуправних органах. „При цьому — читаємо — треба мати на увазі, що русске населення позбавлене відповідної керми з центру з вини, на жаль, нашого організаційного апарату і внаслідок недостачі русских інтелігентних сил на провінції. Маса сама, своїм внутрішнім чуттям, засувала собі положення і зрозумівши, що витворені умовини дають їй змогу виявити своє національне обличчя, використала це і ось успіх."

„Русскій Голос" застерігається, що українці певно будуть обезцінювати той „виборчий успіх русскіх", але „вони не зможуть опрокинути факту, що їх прихильники не голосували за русскими листами."

Можемо цей аргумент „Русского Голосу" залишити без відповіди. Панове з „Русского Голосу" таксамо добре знають про хід самоуправних виборів у південно-східніх воєвідствах, як ми. „Русскій Голос" теж добре знає про те, що в офіційних звідомленнях про вислід громадських виборів були подані поруч з українськими також „руські" або як „Русскій Голос" рахує „русскі" голоси у таких місцевостях, у яких ніяких „русских" у розумінні „Русского Голосу" ніколи не було ані сліду. Чи це на думку „Русского Голосу" теж „успех русскіх"?

—o—

20 ЕКСПЛЬОЗІЙ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН. АВАС. В дільниці, що межує з Вульвічем (громада на південний схід від Льондону) дійшло до сильних вибухів; як твердять мешканці цієї дільниці, за пів години було 20 вибухів.

Поліція веде слідство.

—o—

1 КОРОНА = 10 ФЕНІГІВ.

В німецькім урядовім деннику появився розпорядок, на основі якого на терені чесько-моравського протекторату чеська корона матиме вартість 10-ох фенігів.

—o—

АМНЕСТІЯ У СЛОВАЧЧИНІ.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Премієр о. д-р Тісо підписав амнестійний закон, що обіймає політичні провини до 14. ц. м.

—o—

ЛІКВІДАЦІЯ ФРАНКО-НІМЕЦЬКОГО КОМІТЕТУ.

Як подає париський „Журналь", франко-німецький комітет, зорганізований у 1935. р. в Берліні з метою: причинитися до зближення між обома народами, одноголосно рішив припинити діяльність з огляду на недавні події. Небавом скличуть загальні збори, які вирішать, чи комітет має дальше істнувати.

Бурхливе засідання Гол. Управи ВУО.

Більшість членів не прибула. — Промова посла Скрипника і дивна роля посла Бури. — Коли забере слово загальний конгрес? — Напад на „Діло" й УНДО.

Варшава. 21. березня.

Понеділок 20. березня ц. р. матиме безперечно неабияке значіння в історії політичного життя української Волині у повоєнних роках. Саме вчора відбулося в Луцьку надзвичайне **засідання Гол. Управи ВУО,** якого характер, настрій і хід доказав, що теперішній провід ВУО з проф. Тимошенком на чолі скінчив уже свою політичну місію на Волині і може без жалю, як ідейних членів ВУО, так і всього українського громадянства Волині відійти на заслужений спочинок...

Денний порядок зборів передбачував 5 точок, які зрештою мали лише формальне значіння, бо цілість зборів перейшла під знаком персональної дискусії, що місцями перемінювалася в драматичні сутички між приявними.

Брак довіря до голови виявили члени Головної Управи самим фактом **знехтування зборів,** на які не прибуло 11 осіб (на загальне число 20 членів Гол. Управи), а між ними такі відомі волинські громадяни і діячі, як **проф. І. Власовський, п. Маслова, о. прот. Волков, п. Кудак з Дубна, б. посол Сегейда й інші.** Отже засідання відбулося при участи 9-ох осіб, а саме послів: **Скрипника, Бурі, Огородника і Косидла, ред. Ковалевського, пп. Гловацького, Стаднюка, Квасницького і голови Тимошенка.**

КОНАН ДОЙЛЬ.

8)

Мумія число 249.

На старих сходах було темно, як у гробі. Сміт сходив повоні вдолину, коли почув, що хтось пройшов біля нього. Почув тільки ледви чутний шелест і щось зачепило легко об його лікоть. Став і напружив слух, але чув тільки, як вітер ворушить галузками плющу на старій стіні.

— Це ви, Стильсе? — спитав.

Ніхто не відповів. Отже це мусів бути вітер, що дістався щілинами до старої вежі. А прецінь міг би присягнути, що відчував, як хтось ішов біля нього. Зійшов на двір з головою повною від цієї пригоди, коли хтось зударився з ним.

— Це ви, Сміте?

— Ах, Гасті?

— Ради Бога, ходіть скоро, Сміте. Лі втопився; саме витягнули його з води. Лікаря нема дома... ви мусите його заступити... Але поспішайте... можливо, що ще вам пощаститься спасти його.

— Чи маєте горілку?

— Ні.

— Тоді я візьму: маю пляшку на столі.

Перескакуючи через три сходи, Сміт вибіг до своєї кімнати, взяв пляшку і збігав вдолину. Коли проходив попри кімнату Белінгема, мимоволі його зір упав на його двері і те, що там побачив, приголомшило його так, що він станув заморожений. Двері, які він напевно запер за собою, були тепер навстіж відчинені і світло лямпи, що падало на канапу, освітлювало мумію, якої перед хвилиною там не було. Тіло було, як звичайно, мертве, але Смітові здавалось, що в малих оченятах, що їх було видно в очних ямках, знаходиться іскра життя. Забуваючи на Гастія і потопельника, він дивився витріщеними очима, поки голос його приятеля не завернув його до дійсности.

— Та ходіть уже, Сміте. Тут іде про життя, поспішайте! Ходімо-ж, — сказав, коли медик появився — не маємо багато часу; краще біжім, це не далеко, за пять хвилин ми будемо вже там.

Бігли у темряві і задихані прибігли до малого дому біля річки.

Молодий Лі лежав мокрий, без життя, на канапі. Біля нього стояв навколішки Гарінґтон, що старався відтирати його студені руки.

— Він ще живий — сказав Сміт, положивши руку йому на серце. — Приближіть скло вашого годинника до його уст... Так, ще слабо дихає. Візьміть його за руки, Гасті, спробуємо штучне віддихання.

Десять хвилин працювали мовчки, стараючись увігнати повітря до його легенів, аж поки він легко не ворухнувся, його губи не затремтіли і він не розкрив очі. Його приятелі скрикнули з радости.

— Пробудіться і напийтесь трохи.

— Врятований! — гукнув Гарінґтон.

— Але сильно налякав нас. Покращало тобі, друже? Сідай.

Лі підвівся й налякано глянув довкола.

— Що зі мною? — спитався. — Ах, пригадую собі... — і в його очах появився вираз жаху.

— Як ви могли впасти в ріку?

— Я не впав!

— Як це?

— Мене кинуло щось у воду. Я стояв на березі, коли мене щось ззаду вхопило, немаче перо підняло і кинуло у воду... Знаю, хто це зробив?

— Я знаю також — шепнув йому Сміт у вухо.

Лі здивований підняв до нього очі.

— Отже переконалися? — запитався. — Пригадуєте мою раду?

— Так! і думаю, що послухаю вас.

— Я зовсім дурний і не розумію ні слова з того, що ті два говорять — озвався Гасті. — Я на вашім місці, Гарінґтоне, поміг би йому роздягнутись. Думаю, що найкраще буде, коли ми його залишимо, Сміте. Говорити про причини можете пізніше, коли він буде сильніший. Підемо разом, коли хочете, по дорозі можемо побалакати.

А проте вони майже зовсім не говорили. Сміт не мав настрою до розмови, він був занадто занятий останніми подіями. Те, що не було мумії в кімнаті Белінґгема, тихі кроки на сходах, її незрозумілий поворот на своє місце, напад на Лія, що легко можна було пояснити собі гнівом Белінґгема до нього — це все в його мізку крутилось жахливо повязане. Все те, що дотепер було неясним підозрінням, фантастичним здогадом, набирало форми дійсности, невідкличного факту, а душа відчуває скрізь якісь безформні, неосяжні межі, яких не може перейти! Що сказав би на це обєктивний суддя, приятель, що йде біля нього? Ах, відповів би йому безперечно, що його ошукав зір, що мумія була на своєму місці, що Лі впав у воду тільки випадково, що це може трапитися кожному, а радив би йому лікувати свої нерви. А таки він міг би присягнути, що Белінґгем злочинець, що має в руках якесь жахливе знаряддя, про яке до цього часу не знає історія злочинів.

(Продовження буде).

Прибув також загально поважаний о. прот. Пащевський, що не брав участи в дискусії. Як видно, на засідання прибули всі колишні стовпи сумної памяти певнівщини, а всеж, як повідомляють нас з Луцька, деяких учасників тих зборів треба було привозити візником...

Вже після відчитання протоколу попередніх зборів з 4. грудня м. р. деякі учасники висказали багато застережень дотично його змісту, скритикувавши гостро тенденційність скоригованого протоколу.

Посол Скрипник поставив зараз на початку внесок створити окрему комісію для розгляду і полагоди внутрішнього конфлікту. І тут піднялася вже справжня буря: тимошенківці розпочали генеральний наступ на посла Скрипника, що треба — очевидно — розуміти, як наступ на погляди і настрої українських мас Волині.

Пос. Скрипник зреванжувався довшою реплікою, в якій виказував, що теперішній провід ВУО надуживає свого становища для особистих цілей та що він своєю сліпою політикою заподіяв найбільше шкоди українській справі. Єдиний вихід для проводу ВУО — на думку пос. Скрипника — припинити самих себе в обовязках членів, негайно скликати конгрес і в його руки віддати долю організації. Уступлення гол. Тимошенка — це перший крок до прочищення важкої атмосфери і ратунку для самого ВУО.

До бурхливої дискусії дійшло після того, як сен. Тимошенко склав свої вияснення в справі голосного виключення з ВУО голови горохівського повіт. комітету ВУО п. Кипша, як відомо, загально шанованого громадянина.

Посол Бура був референтом внеску ВУО про виключення з ВУО послів Скрипника й Онуфрійчука. Колиж від посла Скрипника почали домагатися вияснення, він відповів, що кадовбовій управі не думає давати ніяких пояснень і покинув збори, що до нічого істотного не добалакались.

Понеділкове театральне засідання лідерів ВУО вказує, що надійшла крайня пора, щоб деякі українські волинські політики, ревні наслідувачі Певного, пішли нарешті його слідами і не засмічували своєю приватою здорового і повного національних життєтворчих сил волинського українського терену.

•

При цій нагоді слід згадати випад посла Микити Бури проти... „Діла" й УНДО, на думку якого наш щоденник поставив собі за мету розвалити ВУО, зрозуміло, за інспірацією УНДО.

Честь, яку зробив нам пос. Бура, така вимовна, що годі нам її збути одним слівцем. Безсилі політиканти завжди намагаються поборювати тих, які викривають і відкривають їхні слабощі... Як нам відомо, „Діло" нині рідко де доходить на Волинь. Коли і при такому стані наші здержані замітки викликують лють тих, що нічого не чують, нічого не бачать і не мають ніякого послуху серед свідомого громадянства — то це вже річ їхньої методи шукати винних, іншими словами — викликувати бурю проти стихії, що й так їх змете з національного поля.

Гром.

КОЛИШНІЙ РУМУНСЬКИЙ МІНІСТР У КОНЦЕНТРАЦІЙНОМУ ТАБОРІ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. Міністерство внутрішніх справ повідомляє, що за поширювання алярмуючих вісток заслано до концентраційного табору б. міністра господарки Манолеску Струнгу, проф. Санджіорджіна, журналіста Альбу та письменника Талязу.

—o—

Японський протест проти СССР.

ТОКІО. ПАТ. Віцеміністр закордонних справ Савада передав совітському шарже д'аффер гострий протест проти заяв на конгресі компартії, які торкались Японії.

СМЕРТЬ ЯПОНСЬКОГО ДИПЛОМАТА.

ТОКІО. ПАТ. Минулої ночі помер японський амбасадор у Парижі Сугімура, який був на відпустці в Японії.

Яворівські вибори
у світлі відповідей премієра Складковського.

Варшава, 23. березня.

Премієр Складковський переслав відповідь на дві інтерпеляції пос. м-ра Степана Навроцького, що торкалися самоуправних виборів у Яворові та багатьох неправильностей, що мали місце підчас цих виборів. (Про це „Діло" подало великий допис). Відповідаючи на ревеляцію посла в справі зловживань у виборах до міської ради в Яворові, премієр м. ін. повідомив:

При покликанні провідників і членів виборчих комісій не брали під увагу політично-національних мотивів, лише кермувалися дбайливістю за добір таких людей, що якслід виконалиб свої завдання у комісіях. До комісій увійшли також українці, як нпр. Бридас, Івашко, Федір Ласюк, Гуралевич, Балаким, Іван Масюк, Серабай, Самборак, Куманець та інші. Поділ м. Яворова на округи приніс багато труднощів з огляду на сільський характер міста та його безплянове хаотичне забудування.

В окрузі ч. 1. записали на спис виборців дійсно к. 30 осіб, що фігурували вже в окрузі ч. 2. Ця помилка вийшла тому, що на кілька місяців перед виборами пересунули границю вул. Міцкевича і вул. Мале Передмістя, яка є продовженням першої. Коли це стверджено, всі рекламації в цій справі розглянено і виборців, що знайшлися на листі через помилку, скреслено.

Випадки скреслення осіб з виборчих списків мали місце на підставі 20-ої і 22-ої статті наведеного закону, коли рекламована особа не виконала поклику окружної комісії. Окружні комісії полагоджували негайно всі рекламації згідно з законними постановами і не стверджено ніяких неточностей. Випадки, нібито рекламації в справі невписання понад 500 виборців передержано 5—6 днів в окружній комісії, як стверджено у слідстві, не траплялися взагалі, бо всі рекламації полагоджено найдальше до 3 днів.

Закид, що провідник окружної комісії ч. 1. вимагав спеціяльних посвідок замість мельдункових карт від осіб, що складали рекламації в справі невписання їх на листи, незгідний з дійсним станом. У кожному випадку при полагоді рекламацій книжка чи мельдункова картка вистачали за посвідку і навіть цих документів вимагали лише при спеціяльних сумнівах.

Що торкається вписання в окрузі ч. 7. на виборчу листу осіб, що від багатьох років у Яворові не живуть, стверджено, що в одному випадку вплинула рекламація в справі неслушного поміщення у цих списках осіб, які нібито не живуть у Яворові. Рекламацію цю переслали до міської управи, яка ствердила, що названі дійсно живуть у Яворові в 7. окрузі.

В справі закиду признання в окрузі ч. 7. лише 4 мандатів, що малоб означати непропорціональність у приділі мандатів для тої округи, премієр і міністр внутрішніх справ подає отсе вияснення: Поділ на округи переведено на підставі постанов 7-ої статті відповідного закону, при чому взяли на увагу число виборців, тереновий конфігурацію і характер поодиноких частин міста. Округу ч. 7. творила дільниця, яку називають Наконечне, що є чисто сільською оселею і не має ніякої лучби з містом, бо віддалена на 8 км. і відділена від міста простором 4-х кільометрів, взагалі незабудованим. Приділення цим округам більшого числа мандатів давалоб непропорційні впливи у міській раді Наконечному, якого ніщо з містом не сполучує поза формальним прилученням, доконаним з невідомих причин за австрійських часів. З огляду на це вище сказане приділення цій окрузі 4-ох мандатів було слушне й умотивоване.

Щодо вписання до виборчих лист в окрузі ч. 7. на 1450 управнених лише 877 осіб, то на це вплинула обставина, що згадана округа є заселена здебільша людьми, які займаються мандрівною продажею виробів хатнього промислу по цілій Польщі. Частина цього населення вимельдовується навіть на кілька років і в Яворові не живе.

Наприкінці згадує міністр про те, що повітовий староста в Яворові при участи повітового відділу відкинув внесений виборцями протест. Міністр не бачить потреби видавати розпорядки, яких просить посол інтерпелянт.

На другу інтерпеляцію в справі розвязання посольських зборів у Яворові заступником коменданта постерунку, старшим постерунковим Ляском 24. грудня м. р., міністр внутрішніх справ відповів так:

Дня 24. грудня 1938 р. місцевий орган публичної безпеки ст. пос. п. п. Ляско в Яворові на підставі 2. статті 2. уст. про збори з 11. березня 1932 р. (Д. З. Р. П. ч. 48 поз. 450), увійшов підчас промови інтерпелянта на збори, які скликав та уладив того дня в Яворові Омелян Назаревич, голова Повітового Комітету УНДО в Яворові, бо згаданий орган дістав вістку, що збори переходять рями зборів, закреслені у 14 ст. наведеного закону.

Згаданий орган після входу на салю ствердив, що між зібраними майже 160 особами з міста Яворова і поблизьких сіл були особи незнайомі особисто Омелянові Назаревичеві, що збори скликав і ними проводив, як також особи, які не мали ніяких легітимацій, що свідчилоб про їх належання до заінтересованої організації. Отже орган ствердив що повищі збори були зборами прилюдними, які підлягають обовязкові письменного повідомлення влади по думці ст. 6. наведеного закону, а того обовязку скликаючий збори не виконав.

З огляду на це орган безпеки збори розвязав на підставі відповідних статтей закону. Отже поведінка органів безпеки в обговореній справі була згідна з обовязуючим законним порядком і має свою мотивацію в наведеному законі про збори.

Отже за згодою Німеччини?

МІН. ЧАКІ ПРО ЗАНЯТТЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

На засіданні комісії закордонних справ мадярського парляменту мін. Чакі обговорив у пятницю 24. ц. м. умовини, в яких мадярське військо займало Карпатську Україну (в оригіналі: (Підкарпатську Русь — прим. Ред.). **Перед рішучими кроками треба було привернути взаємини з Німеччиною.** Треба було брати під увагу зацікавлення Італії і створити таку атмосферу у взаєминах з Румунією та Югославією, що уможливила би спокійне переведення евентуальної акції. Одночасно треба було переконати світ, що мадярський уряд ніколи не виречеться думки прилучити Карпатську Україну до Мадящини і треба було успокоїти словаків, що акція мадярського уряду буде відбуватися в обмежених межах. **Наші взаємини з Німеччиною спираються на взаїмнім довірі і без прихильности Німеччини мадяри не могли би зміцнитися.** Всі повинні взяти під увагу заяву канцлера Гітлера, що потрібна сильна і незалежна Мадярщина, що як самостійний чинник має далекосягле значіння в політичному житті середущої Европи. Уряд дбав головно про те, щоб у звязку з акцією у Карпатській Україні нікому про ніщо не просити, нікому нічого не обіцювати, але прилучити її власними силами. Обговорюючи мадярсько-румунські розмови у звязку з прилученням Карпатської України до Мадярщини мін. Чакі ствердив, що мадярський уряд змагатиме далі до розвитку сусідських взаємин з Румунією і робить заходи у справі безпосередніх переговорів що до спільних інтересів, що випливають з нової спільної границі та в інших справах, але не хоче, щоб за плечима румунських представників стояла змобілізована румунська армія. Мадярщина бажає, щоб в середущій Европі запанував мир та атмосфера зрозуміння і не має наміру шукати дальших комплікацій. Це зрозуміння виявила Югославія в такій мірі, що їй належиться за це щира подяка цілого мадярського народу. Вкінці мін. Чакі обговорив взаємини Мадярщини з Польщею.

Краще згинути на полі слави, ніж піддатися.

В литовськім часописі „Каріс" появилася стаття начального вождя литовської армії ґен. Раштікіса такого змісту: **Армія завжди була та є найбільше патріотичною орґанізацією у громадянстві. Оборона незалежности є нашим найважнішим завданням. І тому коли надійде потреба оборони незалежности між нами не буде нікого хто сумнівався би в потребу і доцільність такого завдання. Ми знаємо добре, що незалежність є найдорожчим скарбом народу, якого треба боронити всякими засобами, себто зі зброєю у руках. У цій боротьбі краще згинути з честю або навіть програти її проти сильнішого неприятеля, ніж безсильно піддатися. Чому? Тому, що пролита кров у такій боротьбі буде урожайною почвою, з якої виростуть нові сили й нові аргументи в боротьбі за волю народу і незалежність. Ось чому не сумніваємося в нашу незалежність і не боїмося сказати отверто, що не віддамо нашої землі без боротьби, якби небезпека загрожувала теперішнім нашим землям а тим самим незалежности нашої батьківщини.** Вкінці ґен. Раштікіс апелює до громадянства, щоб не попадало в розпуку, а до вояків, щоб були карні і не забували, що „той не гідний волі, хто її не боронить".

Бої між мадярами і словаками.

СЛОВАЦЬКИЙ УРЯД ПРОСИТЬ ПОМОЧІ У БЕРЛІНІ?

У пресі появилася поголоска, що словацький уряд звернувся до Берліна за поміччю проти мадярів, але це здементовано. Як говорять, командати мадярських військ заявили, що вони наступають в порозумінні з Німеччиною.

Словаки припускають, що мадяри посунуться дальше і займуть дальші словацькі землі. Словацькі літаки слідкують за рухом мадярських військ. На границю посилають всі відділи Глінкової Ґвардії, які вдалося змобілізувати.

Словаки з пограниччя говорять: „Віримо Гітлерові, але наші скоростріли готові до стрілу. Мадяри здобули Карпатську Україну, не зважаючи на віденський арбітраж — тепер вони нарушили наш кордон..."

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Офіційний комунікат каже, що мадярські війська, які ввійшли на словацьку територію, перебули ніч з 23. на 24. ц. м. на становищах, що їх заняли за дня. Словацькі відділи і Глінкова Ґвардія заняли становища, але ніч минула спокійно. В год. 3.30 рано мадярські війська почали відворот у напрямі Ужгороду, Улича та Ублі. За мадярами посуваються словацькі війська. По обох боках розвивають акцію летуни. Словацький комунікат каже, що словаки зістрілили один мадярський літак, а два словацькі літаки мусіли осісти. Крім того словацькі літаки бомбардували недалеко Собранців змоторизовану мадярську колону у складі 30-ох самоходів.

Словацька радіовисильня у Пряшеві візвала словаків, замешкалих на схід від Попраду, щоби вступали до війська як добровольці та організували патріотичні маніфестації. В пятницю пополудні відбулося у Братиславі засідання словацької ради міністрів, на якім обговорено положення у звязку з конфліктом з мадярами.

НАГНАЛИ ВСІХ ЧЕХІВ.

В пятницю словацький уряд звільнив усіх чеських жандармів, поліціянтів і детективів зі служби і наказав негайно покинути край.

МАДЯРЩИНА ПОСЯГАЄ ПО СХІДНУ СЛОВАЧЧИНУ.

Мадярська преса домагається, щоб пересунути кордон зі Словаччиною по лінію: вершок Франца Йосифа — Високі Татри — Єлшава — себто на яких 130 кільометрів. При цім Мадярщина дістала б великі чужонаціональні простори — поза широкою на 10—40 км. смугою, заселеною українцями, землі заселені словаками з українськими енклявами, у Спиші — з німецькими.

У мадярських урядових колах мабуть беруть під увагу пересунення кордону лиш на яких 15 км. — з долини Угу на вододіл між Ляторицею та Окною.

ДИПЛЬОМАТИЧНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА СЛОВАЧЧИНИ.

Як довідується братиславський кореспондент АТЕ, словацький уряд задумує утворити дипльоматичні представництва у Берліні, Римі, Варшаві, Парижі, Будапешті та у Вашинґтоні.

—о—

Іван Роман не згинув.

Румунський щоденник „Курентул" заперечує вістку, яку поширила букарештенська телеграфічна аґенція, буцімто командант „Січі" Іван Роман згинув підчас боїв за Хуст. Виявляється, що І. Роман перейшов румунський кордон біля Сиготу та виїхав у невідомім напрямі.

Бродій — у проводі „карпаторуського комітату".

ЦІКАВІ ІНФОРМАЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

ПЕРЕЇЗД З МАДЯРЩИНИ ДО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ЗАБОРОНЕНИЙ.

„Маґдебурґіше Цайтунґ" з 21. ц. м. подає кілька вісток про Карпатську Україну під мадярською окупацією, на основі звіту свого будапештенського кореспондента.

Мадярські втрати обчислює цей часопис на 37 убитих і 114 ранених, українські — на 200. Цілий край є під військовою адміністрацією. Границя між Карпатською Україною дальше замкнена, перейти її можна хіба за окремим дозволом.

НІЧОГО КРІМ ЗАГАЛЬНИКОВОЇ ОБІЦЯНКИ.

Мадярська преса — стверджує „Маґдебурґіше Цайтунґ" — широко описує поїздку Гортія по Карпатській Україні, але про обіцянку автономію для Карпатської України нічого не згадує; у цій справі нема нічого, крім загальникової обіцянки премієра. Мабуть Севлюш прилучать безпосередньо до Мадярщини, зате Ужгород і Мукачів вернеться до Карпатської України; Мукачів стане столицею.

Припускають, що Бродій обійме провід нової самоуправної влади.

НАФТОВИЙ РУРОТЯГ З СУЕЗУ ДО КАІРУ.

уряд рішив приступити до будови підземного „Дейлі Телеграф" повідомляє: Єгипетський руротягу нафтового з Суезу до Каїро.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ З ЖІНКОЮ ВИЇХАВ З ЛЬОНДОНУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Президент Лебрен з жінкою виїхав в год. 9,45 з королівської палати на дворець Вікторії, відкіля вирушив його поїзд в год. 9,57. Прощав їх король з королевою та княжнами Єлисаветою і Марґаретою.

ТРІЮМФАЛЬНИЙ ВЇЗД ПРЕЗ. ЛЕБРЕНА ДО ПАРИЖА.

През. Лебрен з дружиною вернувся в пятницю пополудні з візити в Льондоні. Його поворот мав характер тріюмфального вїзду з нагоди затіснення взаємин між Францією та Англією. Політичні кола Парижа вдоволені вислідом візити през. Лебрена в Льондоні. З цієї нагоди доми в Парижі прибрано французькими і англійськими прапорами. През. Лебрена та його почот витали маси народу оваційно.

Німеччина зголошує свої домагання до кольоній.

На зїзді керманичів націонал - соціялістичної партії на замку Зонтгофен ген. фон Еп склав таку заяву у справі німецьких кольоніяльних домогань: Кольонії, що були для Німеччини невичерпаною резервою просторів і сирівців, забрано тому, щоб довести до нагаго упадку експорту і знищення німецького промислу та господарства. Промовець виступив проти поглядів закордонних кол, зокрема англійських, які кажуть, що зворот німецьких кольоній не принесе Німеччині великої користи. **Невдоволення ворожо настроєних до Німеччини кол з приводу успіхів Німеччини на полудневім сході не може перешкодити німцям приспішити тепер здійснення своїх кольоніяльних домагань. Німці, як найбільший культурний нарід Европи — заявив ген. фон Еп — мають теж право мати належну частину світових дібр.**

ГОСТРИЙ ВИСТУП АМЕРИКАНСЬКОГО МІНІСТРА ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Державний секретар Гуль по повороті з відпустки з Фльориди оголосив комунікат з гострим осудом Німеччини. Події в Европі — заявив Гуль — мають характер поважної загрози для миру світа. Я глибоко зворушений тими новими обявами міжнародного беззаконня, що виявляють щораз то виразніше необхідність негайної допомоги всіх народів в обороні права і порядку та у справі оздоровлення господарських взаємин. Злучені Держави будуть продовжувати боротьбу і зміцнити зусилля у справі відбудови мира у світі підтримуючи всіми способами правний порядок і відбудову здорових господарських взаємин, на яких виключно спирається мир.

„НОВИЙ ФІНАНСОВИЙ ПЛЯН" НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, ПАТ. В пятницю оголошено „новий фінансовий плян", що полягає на побиранні зачетів від промислових і торговельних підприємств на рахунок майбутніх податків. З тією метою випущено безвідсоткові бони. Плян передбачує, що в Німеччині можна випускати внутрішні позички лише у виїмкових випадках.

ЕКОНОМІЧНИЙ НАТИСК АМЕРИКИ НА НІМЕЧЧИНУ.

През. Рузвельт анулював з днем 22. ц. м. тарифові концесії, передбачені в торговельнім договорі з Чехо-Словаччиною, з огляду на „окупацію" Чехії німецькими військами. Слідом Злучених Держав пішла Бразилія, яка заборонила вивозити бавовну до Німеччини. Політичні кола переконані, що Бразилія видала цю заборону у звязку з підписанням торговельного договору зі Злученими Державами.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І МАНДЖУ-КО.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що в пятницю 24. ц. м. підписано у Гсінкін, столиці Манджу-ко торговельний договір з Німеччиною з клявзулею найбільшого упривілеєння.

Хто кому потрібний?

Всупереч дотеперішнім твердженням, виявляють новіші досліди, що Карпатська Україна в засаді сама заспокоює свої господарські потреби, за виїмком кукурудзи та трохи пшениці. Зате Карпатська Україна вповні покриває запотребування Мадярщини на дерево та дві третини запотребування на сіль.

—o—

Засідання ради міністрів

В пятницю 24. ц. м. відбулося засідання ради міністрів під проводом прем. Складковського, на якому принято між іншими кілька проєктів законів у справі ратифікації міжнародніх договорів, проєкт закону про виконування праці на рахунок гривни, проєкт новелі до закону про устрій судів, проєкт закону про покривання коштів лікування у публичних шпиталях. Крім того рада міністрів приняла розпорядок про підготову до протилетунської і протигазової оборони в ділянці промислового будівництва підчас мира.

—o—

ЧИНІ ЗАЙМУТЬ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА МАДРИД?

Райтер повідомляє з Риму: **Згідно з вістками з Бургосу національні війська займуть Мадрид у суботу 25. ц. м.**

—o—

ПЯТИДЕННІ ЗАВЗЯТІ БОЇ В КИТАЮ.

Від 21. до 24. ц. м. японські війська звели кілька завзятих боїв з китайцями в західній частині провінції Кіянсі, підчас яких — як каже японський комунікат — китайці мали 4300 вбитих і 1030 полонених і втратили 41 гармат та 2000 ручних скорострілів. Японські війська намагалися перервати комунікаційну артерію, щоб підготовити наступ на китайські позиції над Жовтою Рікою.

—o—

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

З Боготи надійшли вістки, що в Колюмбії трапилася летунська катастрофа. Пасажирський літак, що летів з Барангіля до Боготи, упав з значної висоти в околицях місцевости Толіма. Під літаком згинув летун, двох членів залоги і пятьох пасажирів.

Тайне засідання литовського сойму.

В пятницю 24. ц. м. вечором відбулося тайне засідання литовського сойму, на якім — як зачувати — мін. Урбшіс склав звіт зі своєї подорожі до Берліна, звідкіля вернувся в пятницю передполуднем. З нарад у Берліні мін. Урбшіс склав звіт през. Сметоні та раді міністрів.

ЛИТОВСЬКИЙ КОНСУЛЬ У МЕМЕЛІ.

Литовський кабінет міністрів рішив перевести литовський консулят з Тільзіту до Клайпеди, куди вже відїхав консуль з Тільзіту Сругас.

НЕ ВІЛЬНО ВИВОЗИТИ БІЛЬШИХ ГРОШЕВИХ СУМ З МЕМЕЛЯ.

Новопризначений литовський комісар дир. Норкайтіс відбув нараду з німецьким комісарем Бертулайтом. На нараді устійнено, що дозвіл на виїзд дістануть усі литовські урядовці згідно зі списом, що їх предложить дир. Норкайтіс. Литовські урядовці зможуть виїхати без перешкод зі своїми родинами і зі своїм маєтком забираючи зі собою по 1.000 літів. На вивіз більших грошевих сум треба окремого дозволу. Всі інші, які не є урядовцями, мусять дістати дозвіл директоріяту на виїзд. Голова родини може забрати зі собою без дозволу по 10 літів, на вивіз більшої грошевої квоти треба дозволу.

ГІТЛЕР ВЕРНУВСЯ З КЛАЙПЕДИ.

БЕРЛІН, ПАТ. В пятницю рано причалив до Свідемінде на чердаку „Дойчлянду" Гітлер. Провитали його почетні відділи війська й маринарки; коли його поїзд відїздив, загреміли гармати на воєнних кораблях.

—o—

В ЧЕХІЇ ЗАБОРОНЕНО ВСІ ЗАКОРДОННІ ЧАСОПИСИ.

Авас повідомляє з Праги: Від пятниці 24. ц. м. заборонено поширювати всі закордонні часописи крім німецьких та італійських на терені Чехії та Моравії

Манїфестація італійсько-французького зближення.

У Бріндізі відбулася французько-італійська парада з нагоди перенесення до мавзолею в Таранті тлінних останків французьких моряків убитих підчас світової війни на полудневім Адріятику, яких поховали на цвинтарі у Бріндізі. В параді взяв участь генерал місцевої дивізії і французькі військові аташе: морський та летунський з Риму. Італійські військові відділи віддали військові почести. Опісля французькі старшини склали лаврові вінки на память італійського моряка на цвинтарі полеглих підчас світової війни італійських моряків.

Італійський престолонаслідник кн. Умберто приняв на авдієнції французького амбасадора Франсоа Понсета. Французькі кола запевняють, що одногодинна авдієнція мала куртуазійний характер.

ЛЯВІНА ЗАСИПАЛА 20-ОХ РОБІТНИКІВ.

В долині потока Артіе у Франції, де будують водну електрівню, недалеко озера Ікур, лявіна засипала барак, у якому було 20 робітників нафтового руротягу з Суезу до Каїро утруднює метелиця.

Великі кредити на зброєння Фінляндії.

Фінляндський уряд вніс до парляменту додатковий буджет на 1939 р. у висоті 533,755.000 фінляндських марок, з чого призначено 350 мілліонів марок на оборонні цілі. Згоднена міжнародня ситуація змушує підготовити обороність держави, що забезпечувала би незалежність і непорушність краю. Уряд задумує сягнути до скарбових резерв на суму 450 міл. марок.

Крім того президент републики відослав до парляменту проєкт закону, що заборонює чужинцям набувати і мати нерухомости та підприємства у прикордонних округах.

Літературна сторінка.

Старі добрі книжки за півдурно.

Коли англійські вояки йшли на фронт, вони вкладали до своїх кишень крім люльок і всяких амулетів, чепурні видання улюблених письменників. У довгі хвилини безділля на фронті чи смертельного жаху, вони вміли поринати в лектуру, заспокоюючи свої нерви.

Заки дійду до редакції, де на мене чекають часописи з ріжними не дуже приємними вістками та дзвінок настирливого телефону, залюбки йду вулицею Баторія, де можна зупинятися при виставах антикварень. Тут під впливом прізвищ авторів та заголовків можна забути, де живеш, куди йдеш, — як живе і куди йде сучасний світ.

Оця приємність коротка — від рогу „Каси хорих" до Марійської площі. Буває часом так, що якась добра, давно забута книжка спокусить мене своєю смішно малою ціною. Не потребую її, не буду мати часу її читати, але за 30 або 50 сот. можу зробити приємність комусь зі знайомих, прохаючи, щоб узяв її від мене і прочитав.

За революції в Києві.

У нас мало хто купує старі рідні книжки. Мало хто непотрібні відпродує антикварням, бо мало їх хто купує. Нема і наших антикварів, бо вони не мають покупців. А що нові книжки не можуть сходити до ролі „старих", як довго нерозрізані і як довго залишаються у книгарні, що прийняла їх на продаж — то вони вічно нові.

Пригадую собі часи нашої великої революції в Києві. По вулицях шугали авта з озброєними вояками, стіни ревіли від маніфестів, люди не знали, що буде завтра з ними і з містом, але книжки не втратили на своїй вартости. Два-три меткі хлопці зі Львова привозили туди галицькі видання і ми доповнювали собі домашню бібліотеку тоді, коли кожний щодня придумувати мусів способи, звідки взяти цукру чи хліба. Коло цукру як діяманти блищали Кулішеві переклади Шекспіра, дехто навіть на „Калевалу" злакомився...

Ніхто не говорив тоді про культуру чи „великі події найближчої майбутности", а попросту відчував потребу купувати книжки, як комірці, черевики чи сало.

У Парижі.

Як коли хтось з вас поїде в Париж, нехай після церков, музеїв, кабаретів, парків зайде до книгарень з такими ґалеріями, як Флямаріона. Там він побачить, як люди підходять до прилавків застелених усякими книжками і полиць довкола стін, як гості тягнуть будьяку книжку, перекидають її сторінки, стоять і читають. Більшість відходить не купивши нічого, але на другий день вертається на те саме місце, часто до тих самих книжок, щоб прогнати спокусу. Таку спокусу можна прогнати найлекше купивши книжку.

А потім підіть над Сену, вздовж відкритих скринь на мурі надбережної і зробіть те саме зі старими книжками антикварів. Є там клясики за безцін, журнали з ілюстраціями як додаток до того, що купите — такі вони дешеві, новісенькі (продавані як старі), часто „раритети". А як заведете балачку із власником такої крамнички на курячій ніжці, здивує вас літературна ерудиція дідуся, що подобає часом на садівника чи рибалку.

Подорожі і всякі дива за сотики.

Чи можна кому радити, щоб заки вибереться у Париж, попробував зайти ще цього місяця до Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка. Вона видала катальоґ під сензаційною назвою „тисячу книжок і нот по знижених цінах".

Для мене є між ними всілякі дива, багато більші ніж ті, про які щодня читаю в останніх політичних новинах. Політика зміняє найтривкіші будівлі та пляни за 24 годин — усе йде шкереберть, а книжки залишаються на місці як піраміди.

Не розумію, як із найкращих повістей світової літератури на порозі XX. віку Гамсуна „Вікторію" — предивну поему кохання — можна дістати за 40 сотиків! „Фльорентійські ночі" можете пережити за Гайнем і вибратися з ним у „Подорож на Гарц" за 60 сот.! „Амулет" Маєра (проза, не вірші), перенесений до нас Франком, дістанете за 80 сот. Історію божевілля Мопасана „Горля" вже в оправі за 1 зол. 70 сот... Як це можливе, що досі збереглася „Синя книжечка" Стефаника (50 сот.!), що повинна належати до бібліографічних рідкостей? Чи можливе, щоб ті, що нарікають на недостачу цікавої літератури для відпочинку та розваги не викупили досі збірок Проспера Меріме або Анатоля Франса?

Приємність робити дарунки.

Чи ви ніколи не пробували робити приємність своїм знайомим купуючи їм, оттак собі для примхи, якусь цікаву книжку, тільки тому, що вона нагадала вам їх особу? Попробуйте: побачите їх здивовані очі, а згодом може усміх подяки чи дістанете дещо в заміну. Я коли нахиляюся над катальоґом знижених книжок, наче пияк перед виставою з сотнями пляшок лікерів, коняків і горілок, безсилий, що не може їх усі викупити ні ще менше випити, бачу знайомих, яким післав би з насолодою „Швейка" Гашека, щоб зрозуміли, чому чехи не боролись. Ґаборіо, щоб навчилися вязати інтриґу, Коцюбинського, щоб училися мови, Рабле „Ґарґантюа", щоб набрали апетиту, Толстого „Відродження" щоб не наслідували покаянних грішників, а деяким навіть люксусове берлінське видання „Енеїди" на стіл до сальону, щоб звідти повикидати звіти з ріжних товариств чи старі альбоми.

м. р.

Волинський австрієць, парижанин, індивідуаліст, майже католик.

Серед німецьких письменників, які розлетілися по світі, Йосиф Рот належить до найбільше оригінальних. Його книжки перекладають на щораз-то нові мови, не припадково. У них зображений світ досі мало відомий читачам Франції, Англії, Америки, Скандинавії — світ, що закінчився двома немаловажними епізодами: передвоєнної Австрії, обріваної версайським договором і повоєнної доріваної Аншлюсом.

У „Марші Радецького" маємо історію занепаду австро-угорської монархії. Це історія, на яку дивляться очі урядовців та старшин сліпо привязаних до свого цісаря Франца Йосифа. У родині змальованій у „Марші" дідо, австрійський лейтнант, спас життя цісареві під Сольферіно. Від того часу цісар опікується цею родиною. Як ця родина живе, як відчуває, як думає у своєму середовищі, це вмів Рот змалювати незабияк.

Батько Рота був урядовцем у міністерстві ... у Відні, але вмер, заки Йосиф прийшов на світ. А світ він побачив у якомусь волинському містечку 1894 р. З Росії мати повезла його до Відня і там віддала до гімназії. Там він студіював в університеті німецьку літературу, ... заняття, щоб прожити. Як 20-літній Рот пішов добровольцем на російський фронт і став поручником. Попавши у російський полон утік після 3-ох місяців.

У 1918 р. він стає журналістом-репортером від злочинів — політичних і звичайних. Звідти виїхав до Берліна, писав статті і продавав на вулиці ґазети. Згодом став добре платним репортером „Франкфуртської Ґазети" і вибрався до Росії та на Балкан. Водночас написав свої перші повісти „Утеча без кінця", „Бунт", „Готель Савой", „Ціппер та його батько".

Як дописувач із Франції, він попав у конфлікт із „Франк. Ґазетою" і пішов пішки з Ліону до Марсейлі, де наймався на помивача кораблів. Але води не любив, сам признається до цього, бо хоч християнин, має в собі жидівську кров, до чого теж сам признається. За нову повість „Йов" видану у 1931., Рот дістав більший гонорар. Та хутко після цього він замкнув собі доступ до німецьких видавництв і поворот до Німеччини, із власної волі; як індивідуаліст, прихильник творчости незвязаної „політичним курсом" волів залишитися на чужині. Від тоді Рот осів у Парижі і багато пише. Хто неохоче читає німецькі повісти в оригіналі (ще з такою багатою вишліфуваною мовою як Рота) може з ними запізнатися в польських перекладах. Ось дві останні видані недавно: „Фальшива вага" та „Історія ночі 1002"*).

Перша це історія одного малого містечка, де все насичене кольорами безнадійного животіння, стихійного нещастя, нужди, друга з передвоєнного Відня: з перським шахом, Франц Йосифом, кавярнями, вальсами, дрібноміщанським смаком. Та може краще ніж передавати зміст таких прецікавих повістей, подати кілька інформацій про смак і погляди самого автора.

Рот переписує кожний рукопис кілька разів, виправляє, поправляє навіть у коректі. Він уміє працювати 10 годин денно. Раз написаних повістей уже не перечитує ніколи. Воліє слухати музики, головно Моцарта. На чужі повісти Рот має мало часу, а читає виключно книжки з географії, історії та зоольоґії. З давніх французьких авторів його улюбленці — Рабеле, Ля Фонтен, якого байки вивчав напамять, Бальзак і Фльобер. Із сучасних подивляє, але не любить Жіда, „щось" подобається йому в Поля Валері.

З сучасних німецьких письменників він знає мало творів; зате австрійських, головно таких, з якими познайомився особисто, знає дуже добре: Гофмансталя, Шніцлера, Верфеля, Ст. Цвайґа.

В одній розмові із франц. критиком кілька років тому, Рот висловив своє літературне „вірую": Література це повна щирість. Вона не може мати місії, бо місія це щось занадто високе, божеське, а література — річ людська. Людина не може спасти людини, тільки небо. Віри не можна накинути нікому. Хто вірить, що якась земна людська місія може нас спасти — мусить стати комуністом або націонал-соціялістом. Рот — католик, але він відчуває, що він не є ним зовсім, через те почуває себе нещасливим. Хотів би бути черцем. І може колись, як Гюісманс, навернеться, вступить до манастиря. Пишучи, він вірить у ласку божу, бо без неї письменник не міг би писати.

—o—

Літературна хроніка.

ДВА ВЕЛИКІ РОСІЙСЬКІ ПОЕТИ: ЛЕРМОНТОВ І... ШЕВЧЕНКО.

Цього тижня появилися на львівських оголошеневих таблицях афіші „Общества ім. Качковскаго", яке влаштовує вечір для вшанування памяті двох великих російських поетів: Лермонтова і... Шевченка. Хто не вірив би тому, має на афіші фотографії обидвох; Шевченка таки пізнає. Лермонтов стоїть на першому місці, бо він писав „общерусскім литературным языком", а Шевченко тільки діялектом. Про це ми вже чули від наших москвофілів давно, — не чули тільки досі, що Шевченко „великий російський поет". Досі автор „Кобзаря" то був собі таки піїта, що писав малоросійським наречієм для хахлів, а до російської літератури не мав доступу. Треба б догадуватись, що він став російським попросту тому, що мова, якою писав це тільки відміна російської, приблизно такосамо, як мова галицьких москвофілів.

Для Шевченка це безумовно велика честь увійти ще до одної літератури. Якби так французи одного дня проголосили, що Містраль — французький поет, а не провансальський, то вийшла б кумедна історія. Французи кинулись би читати свого поета і... нічого не розуміли б. Шкода, що галицькі москвофіли не можуть повторити свого святочного вечора в Москві, Тулі або Казані. Там вони могли б роздавати слухачам „Кобзаря" разом із великим українсько-російським словником Грінченка, нагородженим премією імператорської Академії Наук.

Ота сама Академія Наук ще перед війною заявила офіціально імператорському урядові, що українська мова окрема від російської. Та це стара історія і про неї ніхто не потребує знати. Такосамо ніхто не потребує знати, що Лермонтова заслав царський уряд за великі свободолюбні ідеї. Ще одне має Лермонтов спільне з Шевченком: вони вродилися того самого року.

МЕНШЕ ПОЕЗІЯ.

У 1938 р. у головних країнах Европи та Америки появилося шість разів менше збірок поезій, ніж у 1927 р., а в 9 разів менше, ніж у 1918 р. Видавці не хочуть друкувати поезій власним коштом, бо публика їх не читає. Як відомо повість стала улюбленою лектурою широкого загалу.

---

*) Józef Roth: „Fałszywa waga" i „Historia nocy 1002", Wydawnictwo „Rój". Стор. 225 і 351.

Сторінка без політики.

Чому у школі не вчать розмовляти телефоном?

Дуже часто люди плутають два поняття: цивілізації та культури. Цивілізація це всякі здобутки знання, здебільша технічні, культура — духова зрілість. У нас ці два поняття перемішані, бо і місце на мапі, де живемо слабо захоплене поступом цивілізації, а давню культуру наших предків нищили віками народи, які вважали себе культурно вищими, а цивілізації і культури приносили нам теж мало.

Така фільософія прийшла на думку цими днями членові редакції, що мусів підбігати кільканадесять разів зранку до телефону. Саме тоді, коли праця горіла від нервового поспіху і телефон мав стояти на послуги важних вісток для всіх, були такі добросерді дядьки, що заводили товариську гутірку, про всяку всячину, для власної приємности, не для „необхідної потреби".

Не у свій час.

„Необхідна потреба" ріжна в ріжних народів. Погляньте на наше дібране товариство: просидять кілька годин разом, а коли вже починають прощатись, часто одягнені, пригадують собі „найважніші речі" і простоять перед дверима ще з пів години, коли господар мав би охоту крикнути: „Та йдіть уже до чорта?!" Хто не вміє вести розмови при столі, не вміє розмовляти і телефоном. Мало кого переконаєте в нас, що телефон призначений виключно до ділових розмов, коротких запитів і відповідей. Є в нас люди, які присмоктуються до телефону, наче до безплатного буфету. Тоді вони токують як ґотур. І на гадку їм не спаде, що може у тій самій хвилині чекає в якійсь крамниці хтось з преважною вісткою і не може добитись до „занятого" числа.

Коротке гасло „гальо".

Найбільш поширене у світі тепер слово „гальо" поширилось завдяки телефонові на знак короткого привіту, що заступає всі інші. Американці, які не мають часу на складні вихиляси тіла з поклонами і викрутаси комплїментів гукають один одному „гальо" — на вулиці і при зустрічі. Ми маємо час. Наш час їздить чумацькою валкою, а наш язик гострився на сільських лотоках. В останніх роках після війни наші товариські форми трохи стали простіші, природніші, але всі ті „пане директоре", „пане редакторе", „пане раднику" все ще тягнуться за нами, як тороки з вилинялих кренолін. Заки наш галичанин привитався при телефоні, американець уже знає, кілько чого має купити, кілько заплатити, де доставити і коли відпродати.

Хто не вміє сказати коротко та ясно, чого хоче на засіданні, а показує свій красномовний пал та „ерудицію", той не зуміє говорити і при телефоні. А що важко починати науку від промов на зборах то краще було б починати від телефону.

Мова цифр.

Не можна всіх розмов зводити до цифр, дат: коли, де? Людина не машина. Дотого вся приваблмвість товариської розмови в тому, що вона не має точно обмеженого часу ні теми. Автім ті, що шукають такої розмови в телефоні нагадують людей, які для приємности сідають у трамвай, щоб поїхати в невідомому напрямку. Кожний трамвай має таблицю з пригадкою, куди їде і кожний його керманич знає, де і коли має приїхати. Телефон замість ріжних написів має тільки своє число, наче символічну осторогу, що всі розмови при ньому найкраще зводити до математичної звязкости і точности.

Хто зна...

Хто зна, чи не добре було б учити дітей у школі розмовляти телефонічно. Виразні, короткі та ясні відповіді прояснюють мозок і того, хто говорить і того, хто слухає. Вони вчать шанувати чужий час і власний. У школі на годині фізики діти могли б теж довідатись, що телефон не катаринка ні грамофон і не цимбали, в які можна вдаряти для власної приємности. Коли вони виросли б вони могли б знати, що голосові струни передають усі вістки теж нервам і що нерви, навіть коли вони перемінились у звої дротів, теж не витримують того, до чого не звикли. Телефон не витримує балакучости, фільософії, лірики, декламації, і якби цей апарат міг виплювати те все зі себе, то плював би нераз. На жаль так далеко ще сучасна техніка не дійшла. м. р.

—o—

КІСТЯК ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

Авас з Москви подає, що недавно відчинили у Києві саркофаґ Ярослава Мудрого, що помер у 1054 році і його дружини Анни. Кістяки перевезені до етнографічного музею Академії Наук у Ленінграді. Кістяки дуже добре зберегли́ся. Ствердження їх достовірности тим лекше, що Ярослав Мудрий, як відомо з літописів, був кривий. Права нога знайденого кістяка дійсно коротша від лівої.

Господарські фонди Галичини зросли на 9 мілїонів зол.

В місяці січні і лютім ц. р. ЗРОСЛИ ВКЛАДИ В КОМУНАЛЬНИХ КАСАХ ОЩАДНОСТИ в 4-ох полудневих воєвідствах на дальших 9 мілїонів, при цім прибуло 3.000 нових вкладчиків.

Кредитова діяльність К. К. О. дійшла під кінець к. р. до квоти 242 мілїонів зол. уділених позичок. В порівнянні із 1937 р. ця квота зросла на 8 мілїонів, що К. К. О. уділили нових позичок в 1938 р.

Теперішній приріст вкладів у К. К. О. дозволить на дальше скріплення кредитової діяльности через уділення позичок для ремесла, рільництва, промислу і торговлі на терені діяльности східно-галицьких Комунальних Кас Ощадности.

КИШКА І СЕРЦЕ НА ІНШОМУ БОЦІ.

У Лісбоні в міському шпиталі ствердили в одного пацієнта, нічного сторожа Карвальо, сліпу кишку з лівого боку. Не тільки кишка, але теж і інші органи лежать не на своєму місці. Серце праворуч, печінка ліворуч. Досі Карвальо сам не знав, з якого боку б'ється його серце, хоч здавалось би, що хто ходить вічно по ночах, має нагоду колись перелякатись і зловити себе за серце. Його „ненормальність" нічим не відбилась на його здоровлю і він може прожити так само довго, як усі інші нормальні.

ГУМОР.

ВЕЛИКЕ ІМЯ.

До одного бюра посередництва подруж зголошується якийсь молодий панок. Він хоче знати умови одної дами, що хоче вийти заміж і скривається під криптонімом „Ева". Агент каже:

— Будь ласка зважити, що ця молода пані з найкращої родини має з пів мілїона маєтку. Що ви зі свого боку внесете до цього подружжя?

— Я маю імя, що має за собою найдавнішу традицію, відоме в цілому світі?

— Це чудово. Як ви називаєтесь?

— Адам.

—o—

У ДИКУНІВ.

Великий мандрівник віжджає до джунглі і зупиняється в муринській оселі. Дикі тубильці вибігають йому назустріч та оглядають його авто. Мандрівник звертається до них:

— Що-ж, діти? правда, що ви ще не бачили такого візочка фу-фу-фу?

— Що значить фу-фу-фу? — відповідає одне муриня. — То для вас восьмициліндровий Каділяк модель 37, з гальмою на чотири колеса і компресором то це візочок?

Чемберлен -- королівський нащадок.

Офіціяльний орган льондонського генеальоґічного товариства оголошує у свому останньому випуску генеальоґічне дерево. Чемберлена, з якого виходить що англійський премієр виводиться від короля Едварда I., що панував від 1239—1307. Тоді Англія зайняла Уелс, частинно сконфіскувала церковне майно і прогнала жидів. Отак Чемберлен має в собі королівську кров і 19 поколінь за собою.

З життя Православної Церкви.

КСЬОНДЗ ЧИ СВЯЩЕННИК?

В митрополитальнім тижневику „Воскресное Чтеніе“ (чч. 9 і 10)порушено вже не нове питання, як треба називати православного священника в польській мові. Як відомо, брукова преса — не без наміру понизити — називає його „поп“. Урядово почали вводити назву „ксьондз“, але на папері і в устній мові, щоб зрозуміти, про якого ксьондза мова, треба додавати: „ксьондз православни“.

В дискусії над польською назвою православного священника забирали слово ріжні часописи й автори. Так сталося, що дискусія звелася до питання, чи можна до православного священника застосовувати назву — „ксьондз“. Лише один публіцист Харкевич виступив з конкретною пропозицією, а саме: називати православного священника по польськи: „презбітер“.

Через те, що дискусія остаточно не вирішила питання про польську назву православного священника, „Воскр. Чтеніе“ знову порушує його в ч. 9-ому, обороняє загально вживане слово „ксьондз“, відкидає назву для нижчого духовенства „священнік“.

Але в ч. 10. „Воскр. Чт.“ в замітці: „на закінчення дискусії“ раптом заявляє: „Вважаємо дальші міркування над титулом „ксьондз“ для православного духовенства за безпредметові, бо це питання розвязано законодатним шляхом. А саме, польське законодавство стануло щодо всіх признаних християнських ісповідань на становищі, що духовні особи цих ісповдань у польській мові титулуються назвою „ксьондз“.

Отже дискусія закінчена, титул „ксьондз“ (православний) узаконений (розуміється — в польській мові).

Але з цього треба ще зробити відповідні висновки: 1) слово „ксьондз“ для мови вірних необовязкове і в ній надалі має вживатися єдина обовязкова для неї історична назва „священник“: 2) польська преса повинна вживати лише цієї офіційної назви „ксьондз“, а не ріжних: „поп“, „духовни“ і т. д.

Крім цього, вища церковна влада повинна б ствердити: як сьогоднішне духовенство ставиться до слова „поп“ — вважає його за образливе чи ні; в першому випадку всі ті (зокрема преса), які вживають слова „поп“ з метою висловити погорду, призирство, понизити й образити духовенство й Церкву, повинні б за те відповідати перед судом.

„СЛОВО“ ПРО „ТОМАШІВСЬКИЙ“ КАЛЕНДАР ДЛЯ ПРАВОСЛАВНИХ ХОЛМЩАН.

У виленському польському часописі „Слово“ (ч. 344 м. р.) п. Єжи Вишомірський вмістив був статтю п. н. „Християнські чесноти“, в якій негативно поставився до т. зв. „польського православя“ і між іншим і до польських православних видань, як „Календарж Православни“, який від кількох років видає хтось для холмщан у м. Томашеві, люблинського воєвідства.

Про цей календар п. Є. Вишомірський пише:

„Чому „Календарж Православни“ такий дуже польський? Хіба би поляки, які запевнюють у своїй конституції всім громадянам своєї держави свободу совісти, віри й мови, забезпечуючи їм школу в рідній мові, примушували православну меншину до того, щоб забула свою батьківську мову — найбільший скарб кожної людини?“

П. Вишомірський ясно каже, що „Календарж Православни“ видають власне для „української меншини“ на Холмщині й протестує проти цього факту, суперечного з конституцією.

Якже вища церковна влада благословила цей календар для української меншини?

С. С.

Мадрид капітулює?

ПРЕДСТАВНИКИ РАДИ НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ ПРИЇХАЛИ НА ПЕРЕГОВОРИ ДО БУРҐОСУ.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮЗ. ПАТ. Як подають із Бурґосу, там говорять про приїзд представників мадридської ради народньої оборони у справі переговорів про здачу Мадриду без умовин.

Приготування до вирішної офензиви кінчаться; можливо, що червоні провідні кола здають собі, наскільки безнадійна була б оборона, тому національні кола беруть під увагу можливу капітуляцію в останній хвилині. На такий випадок ґен. Франко не приняв би ніяких умовин від ґен. Міяхи.

ПЕРЕГОВОРИ ТРИВАЮТЬ ВІД ДОВШОГО ЧАСУ.

РИМ. Стефані. Приїзд мадридської делеґації до Бурґосу зробив у римських колах помітне враження. Як подає „Пополо ді Рома“, червона делеґація (у складі: мін. Каріло та ґен. Ортеґа) покінчила в Бурґосі переговори, які тривали від довшого часу, зокрема від порозуміння про виміну полонених — сина ґен. Міяхи за брата Міґуеля Прімо де Рівери.

ЙДЕ ПРО КАПІТУЛЯЦІЮ МАДРИДУ, НЕ ЦІЛОЇ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

„Пополо ді Рома“ повідомляє, що мадридські делеґати погодилися на капітуляцію без умовин, домагаючися лише права свобідного виїзду для деякої скількости червоних діячів, які не хотять піддатися.

Делеґати не погодилися на переговори про капітуляцію решти території, якою ще володіє мадридський уряд.

МАРШАЛ ПЕТЕН ЗЛОЖИВ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ПОВНОВЛАСТИ ҐЕН. ФРАНКОВІ.

БУРҐОС. ПАТ. Маршал Петен зложив ґен. Франкові повновласти як французький амбасадор у пятницю в год. 11.

Як щадять інші народи?

Недавно читали ми в однім часописі, що ощадности англійців, зложені в англійських банках, досягали минулого року суми кругло 12 міліярдів фунтів, себто понад 300 міліярдів золотих. В англійських банках складають ощадности головно мешканці самої Англії, кругло 50 міліонів душ, то на кожну душу припадає 6.000 золотих, а на родину бодай 20.000 золотих. Мимохіть питаємо: а як ми стоїмо в порівнянні з англійцями? Коли зризикуємо і скажемо, що бодай 7 міліонів українців по цей бік Збруча має зощаджених разом не більше як 10 міліонів золотих, то це взагалі не є ніяке порівняння. Ледве 1.50 зол. на душу або 6 зол. на родину. Скаже хтось, можна, годі нам рівнятися з англійцями, та триматися меншевартности неслушно. Бо хоч і приймемо, що життевий рівень і матеріяльний стан англійця вп'ятеро, а то і вдесятеро вищий від нашого, то всеж наші ощадности повинні дати від 7 міліонів душ бодай 4 міліярди, себто яких зол. 600 на душу, або хоч зол. 2.000 на родину. Отже річ тут не в життевому рівні — а в тому, що наш загал іще не доцінює ваги ощадности. І тому наше положення під матеріяльним, а в слід за тим і кожним іншим оглядом справді ще досить жалюгідне, коли англійці держать руку над третиною земної кулі. Тимто коли хочемо наздігнати могутні народи світу, мусить і в нас раціональна ощадність у рідних банках стати одною з наших національних чеснот. (Ю.)

Мадярські летючки.

Нам прислали з карпатського пограниччя два зразки летючок, що їх мадярські літаки розкидали минулого і цього тижня над Карпатською Україною. Наводимо їх дослівно.

I.

Радуйтесь! Веселитесь!

Руский народ снова свободен!

Кончилися уже двадцатилѣтныя страшныя страданія! Угорскіе гонвейды освободили вас от постыдного чесно-украинского рабства!

Счастливыя времена ждут вас! Не будут голодувати ваші дѣти!

Хлѣб, свобода, спокойная жизнь ждут вас! Снова зачнутся роботы в лѣсах! Можете вести дарабы и плоты на равнину, которая бѣлым хлѣбом заплатит ваш труд!

Радуйтеся! Веселитеся! Воздадите хвалу Отцу Небесному, пресвятой Богородицѣ, святому Николаю и святому королю Стефану!

Принимайте с любовью угорских гонвейдов! Они ваши освободители. Они ваши покровители! Они ваши братья!

Да живет регент-освободитель Horthy Miklós!

Да живет угорско-руское братство! Да живет наш вѣрный друг и сосѣд: польскій народ! Радуйтеся! Веселитеся!

II.

Навѣщайте радостну вѣсть!

Кончилися ваши страданія!

Угорскіе гонвейды освободили своих русских братьев и восстановили тысячелѣтную общую границу с Польшею!

Русскіе братья! В ваших лѣсах начнуться роботы!

Не будет больше безработных, безхлѣбних и голодающих Русинов на Подкарпатской Руси!

Да живет освободитель Horthy Miklós! славный регент Угров и Русинов!

Да живет угорско-русское братство!

Да живет Угорщина!

Да живет Польща!

—o—

Завваги про плекання тютюневої розсади.

Про це вже нераз писали — та спостереження стверджують, що наші плянтатори роблять ще багато помилок при плеканні розсади, тому не від речі буде пригадати головніші думки:

Виплекання.

I.

Виплекання розсади назагал річ тяжка, але одержання доброї розсади є вже справа значно тяжча і треба зрозуміти всі найдрібніші чинности, які плянтатор має виконати. Назагал плекаємо розсади надто слабі, мало загартовані. Плянтатор найчастіше не вміє з нею обходитися і рослинки ростуть як їм подобається. А вислід такий, що по 3—4 тижнях треба розсаду висадити в поле, бо загрожує переріст. Коли весна сприятлива, то і слаба розсада дасть собі якось раду, але коли трапить на час посухи — тоді наступає справжня катастрофа. Якже часто, ще донедавна найкращі шматки піль під управу тютюну, засаджені невідповідною розсадою оцінював плянтатор як невідповідні тільки тому, що „на тім горбику — надто сонце палить“ і розсада не хоче прийматись. Щож сталося би, якби так наш плянтатор разом зі своєю розсадою знайшовся в умовах прим. Болгарії чи Греції? Тоді напевно ані один корч йому не приймявсь би.

Колиб під тим кутом оцінювати наші розсади, то принаймение 5% виплеканої розсади треба було б здискваліфікувати як таку, що не надається до садження. Тимчасом її висаджують, а вислід такий, що тютюн опізнюється в розвитку і дозріванні щонайменше на місяць. А скільки хоріб на полі має свій початок в парнику, бо плянтатор, як тільки розсада зачне хоріти, чимскоріше висаджує тютюн в полі, щоб принайменше частину врятувати, а тимчасом хороба, хоч покищо невидна на тютюні, переноситься з тютюнем на поле.

Бажаючи поставити управу на властивому рівні, мусимо розпоряджати здоровою розсадою, добре загартованою.

II.

Догляд за розсадою в часі її росту полягає головно на регулюванні вогкости, повітря, світла, при чому найбільшу увагу треба звернути на підливання розсадників. Надмірне підливання часто провадить до надмірного завогчення землі, а далі хоріб розсади. При підливанні треба йти за тим, щоб земля в парнику мала правильну вогкість, особливо, щоб не була надто вогка, щоб не мазалась та ліпилась до рук. Краще не долити, ніж перелити. Доки розсада не прикриє землі, краще підливати її двократно, раз увечір, другий раз зранку, але вже дещо менше. Молоду розсаду підливати частіше, зате не так сильно. Коли розсада вже прикриє землю — звичайно вистачає одноразова, але добра підлива на ніч. До підливання найкраща вода річна або дощева, відповідно вигріта в мешканні, або на сонці у спеціяльно для тої цілі приготованій бочці, що є уставлена поблизу розсадника. Підливання холодною водою просто з криниці опізнює розвій розсади. Регуляція повітря і тепла в розсаднику зачинається від хвилини висіву насіння. До сходів тютюну найвідповідніша температура у межах 25° Ц. Колиб температура була вища, тоді вікно треба дещо вкилити, не здіймаючи мат.

Коли розсада посходить, а на дворі холодно, то вікна залишаються прикритими, а здіймається тільки мати. Одначе легко відхиловати вікна кілька разів на день, але на коротко, добре для виміни повітря. На ніч розсадники старанно прикривати матами і то ввесь час, коли розсада ще мала.

На 3—4 днів перед висадженням, коли не загрожує приморозок або буря чи дощ, розсади загалом не прикриваємо, навіть на ніч.

III.

Регуляція світла особливо важна в першім періоді розвитку і треба цього дбайливо перестерігати. Однак плянтатори надуживають того чинника і трапляється, що затінюють розсаду майже до самого кінця. При тім затінюють дуже сильно ріжними мішками, плахтами і т. п. Той спосіб затінювання шкідливий, бо рослини одержують замало світла, а розсада надто вигинається і скоро переростає. Тінювати треба в той спосіб, щоб задовільна кількість розпорошеного світла могла дістатися до парника. Найкраще до того надаються спеціяльні затінювачі зроблені з трощі, прутів, але можуть бути також галузя і солома, хоч вони вже менш вигідні і їх легко може звіяти вітер.

Розсада повинна бути рівномірна на цілім розсаднику, вигляд здоровий, а листя зелене. Надто ясне забарвлення листя свідчить про слабу розсаду, правдоподібно надмірно підливану, або на невідповіднім ґрунті, або надто мало продувнім. Колиб ґрунт показався ядовим, а розсада слабо росте, можна поручити підсилення штучними погноями. Давка погноїв на одно ведро (12 літрів) була б найвідповідніша у скількости: салітра 1 дкг., суперфосфат 2 дкг. і кайніт 2 дкг. Та скількість вистарчить на 2 вікна. По підсиленню погноями розсаду треба сполокати чистою водою.

Одначе на найбільші трудноші натрапляє плянтатор при появі хворіб. Дуже добрим запобіжним засобом, особливо перед грибковими недугами є дезинфекція парника бордоською рідиною 1%. Зрештою цей спосіб загально вживаний та не насуває більших труднощів. Його треба повторити кілька разів. Розвій хворіб у парнику у великій мірі спричинений є невідповідним станом ґрунту, або його злих властивостей або з надмірного підливання. Звичайні хворобові прояви зникають (по знищенню частини розсади) коли дамо парникові нормальні умовини вогкости. Найбільший розвиток хоріб обсервуємо підчас дощевих періодів і тоді головним зарадчим засобом є: перестати зовсім підливати парник.

IV.

Часто трапляється, що з остраху перед розвитком хворіб надмірно пересушуються парники. Тоді тютюн починає хоріти, при чім хоробові прояви виказують загамування зросту, жовкнення листя, особливо долішніх та завмирання коріння, вкінці від пораження звичайно пропадає цілий розсадник. Така розсада не гине, але пускає похідне коріння і часто так відновляється. Ужиткова вартість такої розсади невелика. Показується, що причиною того може бути не інфекція, але надмірне пересушення розсадника, а причиною завмирання коріння є надмірне парування листя і утрата води через делікатні корінці. В тім випадку розсаду можна поправити доставляючи їй воду, підсипанням землею і затіненням. Те явище обсервували при посушливій і вітряній погоді.

Останньою справою, на яку хотіли б ми звернути увагу читачів — то справа гартування розсади перед її висадженням до ґрунту. Ця справа може найбільш недоцінювана, або трактована невідповідно. Треба взяти під увагу, що плекаємо розсаду в не дуже то правильних тепличних умовах. Пересесення до ґрунту натрапляє на зовсім відмінні умовини під кожним оглядом і то без порівнання трудніші. Щоб розсада не вигинула чи то через холод, посуху і вітри, треба поволі призвичаїти її до тих гірших умовин, отже до повного освітлення, до недостачі води, до холодів. Гартування треба почати на два тижні перед висадженням, отже перестати накривати вікнами на день, призвичаювати її до повного освітлення сонцем, а тільки легко затіновати в полудневих годинах. На 3—5 днів перед висадженням взагалі не затінювати, ані також не прикривати вікнами навіть на ніч. Одначе треба уважати, щоб незакриту розсаду не залив дощ або не ушкодив приморозок. Підливати розсаду треба досить густо, але не часто. На кілька днів перед висадженням підливати дуже мало.

Розсада в пошукуванні води розбудує тоді сильно свою кореневу систему, дістане здоровий зелений кольор листя, стебло ступнево деревіє. За дозрілу треба вважати таку розсаду, якої стебло при зігненню не ломиться з тріском, але можна його зігнути без зломання. Найвідповіднішою до садження є розсада висоти 6—9 цм. і з 5 листками. Розсада відповідно загартована та розвинена легко приймається навіть при найбільш сухій погоді і без підливання. Зате слабі розсади, і при висадці у вогку землю, довго хворіють по пересадженні і треба виїмково сприятливих умовин для їх розвитку, а такі умовини трапляються рідко — звичайні посушні весни навіть з приморозками грізні тільки для недбалих плянтаторів і виплеканої ними розсади, зате для добре загартованого тютюну не є небезпечні, що якраз можна було обсервувати в ріжних околицях управи тютюну.

Інж. З. Цеслінкі.

(Переклад з час. „[illegible] Управи Тютюну“)

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вівторок, 26. березня 1889.

25-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ.

У передовій статті читаємо:

„Свято 25-літнього ювилею русько-народнього театру в Галичині, яке святкує нині руський театр у Львові, має для цілої Руси велике значіння. Ці радісні і світлі у повному значінні цього слова роковини — це факт, який може серед нинішніх злиднів хоч на хвилину розяснити і звеселити наш народній небосклін. Ці роковини дають нові незаперечний доказ життєздатности нашої народньої ідеї, в імя якої львівські русини перед 25-ти роками приступили до засновин того першого у нас огнища нашої драматичної музи, ідеї, якій мав служити руський народний театр, і якій справді служив щиро та вірно чверть століття, розвиваючись при цьому з кожним роком на славу і честь руського імени. Той розвиток нашої сцени і її 25-літня історія дає нагляднийй доказ, що всякі почини, всякі навіть і на більший розмір започатковані заходи мають у нас запевнений успіх, коли спираються на чисто народній основі і не відступають ані на хвилину від народнього прапору“.

ЗМІНИ В СЕРБІЇ.

„Сербський уряд взявся енергійно до справи і переводить тепер всякі реформи у внутрішньому ладі Сербії. Багато урядовців з давніших часів позусували або попереносили, а міністерство внутрішніх справ поставило собі завдання усунути зовсім давню протекційну систему. До урядів і головно до бюр у міністерствах мають приймати відтепер тільки таких молодих людей, що виважуться вищими студіями і добрими свідоцтвами“.

ЗАКОН ПРО ПРИЛУЧЕННЯ КЛАЙПЕДИ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН. ПАТ. Денник Законів містить закон про прилучення Клайпеди до Німеччини. Підписав його Гітлер 23. ц. м. на панцернику „Дойтшлянд“.

Згідно з цим законом, Клайпеда належить до Німеччини, адміністративно — до Східної Прусії.

Мешканці клайпедського краю, які втратили німецьке громадянство 30. липня 1924 р., автоматично стають німецькими громадянами, якщо мешкали там 22. березня 1939.

Від 1. травня 1939. р. вводить у Клайпеді державне німецьке законодавство і краєве — пруське.

Осередньою владою для справ зв'язаних з прилученням клайпедського краю є міністер внутрішніх справ. Комісарем для Клайпеди є намісник східної Прусії, його заступником — провідник клайпедських німців.

НОВИНКИ

НЕДІЛЯ

26 БЕРЕЗЕНЬ

От. ст. 13. березня 1939.
5. Неділя посту. Никифора.
Лат. Чорна нед., Теодора, Емануїла.
Сонце: схід — 5.15, захід — 17.46.
Місяць: схід — 8.36, захід — 0.00.

Завтра: 27. березня. Понеділок.
От. ст. 14. березня 1939.
Хрест. Вен.
Лат. Руперта.
Сонце: схід — 5.12, захід — 17.47.
Місяць: схід — 9.29, захід — 0.27.

— **МАГАЗИН БІЛЛЯ І ПОСТЕЛІ МИХАЙЛА ПРОЦЯ, ЛЬВІВ — РИНОК 14 поручає: КОВДРИ, МАТРАЦИ, готові подушки з піря, простирала, пошевки і всяке найвибагливіше жіноче і мужеське білля. — Ціни дуже низькі — товар першорядний.** 442 —30

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10 томах** в передплаті 35 зол. Замовлення в ратах по зол. 5 або за готівку зол. 30 просимо висилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка", Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— **Центральні і збірні антени** інсталює згідно з обов'язуючими приписами Городського Староства — Електротехнічна фірма „Е-комп" — Львів, Сикстуська 29. тел. 203-30. 129

— **Сальон мод „Мак"** поручає весняні моделі капелюшків і квітів. Влаштовує курси модиярства, квітів і рукавичок. Львів, Глибока 1, I. пов. 545 1—5

— **Скрипковий концерт Івана Ковалева,** вихованця віденської Академії, відбудеться заходом СУПРОМ-у в неділю 2. квітня ц. р. в год. 19.30 в малій салі Лисенка. При фортепіяні Надія Біленька-Лаврівська. В програмі: Барвінський, Веновський, Гендель, Мендельзон, Моцарт-Крайзлер і інші. 659 1—3

— **Передплатіть „Живе Слово",** місячний журнал політики, літератури, економіки та суспільного життя. Плятформа редакції — український демократизм, одначе без вузкого доктринерства. Виходить 15. кожного місяця. Перше число появилося з початком березня. Передплата до кінця 1939 року коштує (за 10 місяців) 7 зол. Число розрахункового переказу 181. Адреса Редакції і адміністрації: „Живе Слово", Львів, вул. Міцкевича 7. 640 —2

— **Українські студентки перед війною.** Гутірку на таку тему поведе п. Олена Залізняк у клюбі „Нової Хати" і „Труду". Гутірка відбудеться дня 27. ц. м. в год. 6-ій в домівці, Ринок ч. 39. Просимо всіх студенток прибути. 660

— **Власний дім** збудуєте при помочі буд. позички у кооп. Банку Міщанський Союз Кредитовий, Львів, вул. Руська 3, тел. 215-16 Жадайте інформативного листка! 566

— **Молодь всіх шкіл Т-ва „Рідна Школа" у Львові** вшанує 125-ліття народин Т. Шевченка концертом у великій салі Народнього Дому в понеділок, 27. березня ц. р. в год. 6 (18) увечір. Білети в ціні 0.50—2.00 зол. можна набути в книгарні „Рідної Школи", а в дні концерту від 3 (15) при касі. Львівське громадянство численною присутністю заохотить молодь в її культі і пієтизмі до Поета. 658

ВІДГУКИ ДНЯ.

За потіхою.

„Тиждень розпнятих сердець"... Що день, мало: що година — вістки як чорні круки, події як градові хмари. Тремтіло, корчилось від болю розпняте людське серце, а кожна хвилина то новий цвях, то нова рана.

Місто, повне часописів, бюлетенів, чуток і домислів, будилося і лягало з вухом при землі: може почує бодай далекий відгомін відраднішої чутки.

Ні згуку!...

В таких моментах душа людини шукає помочі в когось, шукає спокійних очей, зрівноваженого слова, кріпкого стиску теплої руки.

Маю доброго знайомого недалеко Львова, людину засмалену вітрами, з очима повними сонця і блакиті, людину зі здоровими мязами і ще здоровшими нервами, людину, що ввесь вік свій живе на землі і черпає з землі спокійну мудрість. Поїду — думаю — туди, щоб отрястися з настирливих думок.

Стара під гонтами хата, в саду, за селом, далеко від людського гамору і ще дальша від міської нервовости. Прийняла мене як завсіди щиро і радо.

— Приїхав я до тебе, друже, бо тяжко мені на серці.

Знайомий гірко всміхнувся:

— А мені, думаєш, легко? До вчора я гадав, що не видержу. Хотів усе кидати і їхати до міста. Між людьми, думав я, швидше приїду до себе.

—Шкода, що не приїхав. Я навіть сподівався тебе в цих днях.

Знайомий поклав мені братерську руку на плече.

— Зовсім не шкода. А от ти з міста приїхав на село.

— Не на село, брате, а таки спеціяльно до тебе. Я сподівався знайти тут те, чого даремне шукати б у місті.

— І не помиляєшся. Бо те, що тут знайдеш, не легко знайти у Львові. Бачиш, я вчора був рішений виїхати. І неначе мене щось торкнуло піти в сад. Пішов і — вже не вибираюся їхати.

— Земля тобі відрадила?!

— Земля і не земля... Хочеш, перейдімся по дворі. От сонечко блиснуло нині зовсім по весняному. А то сніги, вітри, мовби не було кінця зимі.

І ми пішли. На стежці лежав ще сніг, але повітря було тепле, а на безхмарній блакиті стояло весняне сонце.

Коли буваю у знайомого, то все в один куток саду йду поглянути на нашого ясеня. Посадили ми його обидва одного разу на памятку і спільно раділи, що прийнявся і гарно ріс.

— А як там наш ясенець? — запитав я.

— Ходи, поглянеш!

І повів мене у куток саду.

Я глянув і обмертвів. З нашого ясеня зістався тільки патик. Вершок був зломаний і лежав на землі під брудним снігом. Рана від зломання присохла вже і почорніла. Видно не нинішня і не вчорашня.

— Нема вже нашого ясеня! — сказав я сумно. — От бачиш, ще й те.

— Ні друже! І я так спершу думав. А ось поглянь.

Ми приступили ближче і я побачив, що ясенець не пропав. Коло місця зломання висувалися ледви помітні нові паростки.

— Бачиш, вітер стару грушу звалив, а вона падаючи зломила вершок ясеня. Але він виджає з цього. От зарівняю рану, а прийде весняний дощ, як пригріє ліпше сонце і ясень випустить нові паростки та вбере їх у зелене листя.

— Бо він добре посаджений і здоровий має коріньї...

Галактіон Чіпка.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (68) число „Діла" підпало конфіскаті за статтю п. н. „Мораль чи сила" від слів „Серед руїн" до кінця і за статтю, яка починається в наголовку від слів „Україні" в цілости. Ми видали другий наклад.

— **З днем 1. квітня ц. р. переносимо столярську кооперативу „Архо"** до нового льокалю при вул. Красіцьких 18. (поперечна Городецької і Міцкевича). Поручаємо стилеві меблі, кімнатні комплети, бюрові урядження, кухонні меблі і т. д. Ціни низькі, за якість гарантуємо. Просимо прийти й переконатися. 1—6

— **Звичайні Загальні Збори Українського Туристично-Краєзнавчого Товариства „Плай"** відбудуться в неділю 26. березня 1939 в год. 17 у власній домівці при вул. Чарнецького 26, партер.

— **Концерт в честь Т. Шевченка** уладжують учні IV. державного лицею та гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі в суботу 25. ц. м. в год. 18. у власній гімнастичній салі. У програмі виступ орхестри, декляматорів, мужеського і мішаного хору.

— **„Християнство в Україні та українська музика"** — це черговий виклад з циклю Академічних Вечорів, що його виголосить д-р Борис Кудрик у неділю 26. ц. м. в салі Української Бесіди, Рутовського 22, І. Початок в год. 6 веч.

— **Вечір скрипкових творів.** Заходом СУПРОМ відбудеться в неділю 26. березня в год. 7. веч. у малій салі Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові вечір скрипкових творів у виконанні Володимира Цісика. У програмі Кореллі, Бокеріні, Шоссон, Де Фаля, Мусорґський та ін. При фортепіяні д-р Н. Нижанківський.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали такі більші виграти: 10.000 зол. на ч. 19899; 50.000 зол. на ч. 151314; 15.000 на ч. 111699; 10.000 зол. на ч. 61231; 5.000 зол. на ч. 16039 27647; 2.000 зол. на ч. 12232; 1.000 зол на ч. 23343 51178 118836 155973 500 зол. на ч. 11273 22504 31718 69717 70324 82152 105593 108732 112296 118817 124531 130640 134901 135969 148789. — 50.000 зол. на ч. 151314; 15.000 зол. на ч. 111699; 10.000 на ч. 19898 61231. 5.000 зол. на ч. 16039 27643; 1.000 зол. на ч. 23343 51178 68715 118153 155983; 500 зол. на ч. 11279 69717 70324 82152 105593 112597 118817 124531 130640 134901 135969.

— **Божевільний студент на вулицях Львова.** Минулої ночі трапилася у Львові така подія: 28-літній б. студент И. М. без постійного місця замешкання познайомився на пл. Марійській з повією, яка завела його до свого мешкання при вул. Калічій. Опівночі мешканців дому збудив пронизливий крик і мешканці запримітили, що з брами вибіг якийсь молодий чоловік босий, у біллю та пігнав швидко в сусідню вулицю. Згадана повія оповіла сусідам, що її принагідний гість вискочив раптом із ліжка, виважив замкнені двері і вибіг. Навіжений гнав наосліп і задержався перед брамою польського Акад. Дому при вул. Лозінського. На його нагальний стукіт дверник, не спамятавшись, що має перед собою навіженого, чужого чоловіка, відчинив двері і тоді студент вибіг на II. поверх, вернувся знову на I. поверх, вбіг до порожньої кімнати і вискочив з вікна на вулицю. Не зважаючи на рани з розбитих шиб, студент, пігнав далі і щойно на розі вул. Яблоновських його зловили шофери і віддали поліції. Лікарі намагаються тепер прослідити, що могло спричинити такий наглий приступ божевілля в молодого мужчини.

— Опечатали домівку філії Союзу Українських купців у Тернополі. Пишуть нам: Дня 17. ц. м. перевела поліція ревізію в домівці філії Союзу Українських Купців у Тернополі. Після ревізії домівку опечатано.

— Чого домагається тернопільське староство. Староство в Тернополі вимагає тепер від наших товариств, які уладжують Шевченківські концерти, щоб вони предкладали книжки, з яких взято деклямації; від деяких установ вимагає друкованих на машині залучників до програми.

— В Городенщині вимерзла озимина. З причини довготривалих морозних східних вітрів та через недостачу опадів вимерзла озимина в городенськім повіті. Тепер паде сніг, який відразу тане. Поворот зими припізнив пільні праці.

— У Львові гинуть дівчата. Поліційна хроніка подає доволі часто, що у Львові виходять діти з батьківського дому й не вертаються. Недавно М. Відецька з вул. Виспянського повідомила поліцію, що її 16-літня дочка Осипа вийшла ще м. неділі з дому і від тієї пори за нею і слід загинув. Перед кількома днями покинула дім теж Людвика Миколаєвич (вул. Вербова). Поліція шукає за пропащими дівчатами.

— Львівська хроніка. На стриху Альфреда Сьвітліка при вул. Льонґліна вибухла пожежа. Згоріли мішки і старі паркети. Служниця пожежу згасила, ще заки прибула пожежна сторожа. — Якийсь злодій вирвав Анґелі Погоновській, яка переходила вул. Казимирівською, гроші з рук і втік. — Поліція арештувала Салю Вітцер, яка крала у народній школі ім. Чацького дівочі плащі та переховувала їх у Самуїла Янчера при вул. Сенявській. — Поліція займається справою таємничої смерти 26-літнього Ф. Озімка, який помер вчора рано в одному з мешкань при вул. Шолярській 51. Озімок познайомився передучора з молодою дівчиною, яка мешкала як субльокаторка в згаданому мешканні. На її теж проханни господарі погодилися Озімка переночувати. Рано в год. 9. Озімок несподівано помер. Лікар не міг ствердити причини смерти. Поліція веде слідство.

Звертаємо увагу нашим Впов. Передплатникам, що наше конто П. К. О. є тільки

504.060

Конто ч. 143322 ліквідуємо цілковито, тому просимо старі складанки з цим числом знищити.

— Великі протилетунські вправи у Варшаві. Від четверга 23. до суботи 25. ц. м. тривають у Варшаві великі протилетунські вправи. Варшавська Обезпечальня має буцімто доставити 800.000 газових масок своїм членам. Варшавські крамниці продали 15 вагонів чорного паперу. Сильне збентеження у Варшаві та в цілій Польщі викликали військові комунікати, що їх надавала варшавська радіовисильня. Ці прикази були такі: Увага! Ма-па! Приготовитися до приказу! Ер-ве виконати приказ! Після таких надач спікер заповідав: „Ми надали військовий приказ". Львівська радіовисильня передавала варшавську програму і з нею одночасно військові прикази, що викликало не тільки збентеження, але і поголоски про мобілізацію 4 річників.

— Передчасний поворот шпаків і жайворонків. З несвіжського обвіту повідомляють, що туди перелетіли дикі гуси, які летять великими стадами на схід. Тому, що ріки й озера позамерзали, гуси кружляють безладно над водами. Шпаки й жайворонки, що передчасно повернулися, гинуть з голоду.

— Нова фабрика газових масок у Польщі. Голова ЛОПП ген. Барбецький заявив, що ЛОПП будує велику фабрику в Люблині, яка продукуватиме новий тип газових масок, при чому кошт продукції маски буде 21 зол. Цю суму можна буде сплатити ратами по 1 зол. місячно. Нові маски хоронитимуть перед газами всіх родів. Крім того продукуватимуть дешевші маски для тих, які не будуть потребувати перебувати довго на загазованому терені. Нова фабрика продукуватиме ще теж „заступні" маски, що будуть забезпечувати перед впливом газів кількадесять хвилин. В Польщі треба для населення к. 3 міліонів масок, не рахуючи спеціяльних тампонів для дітей і немовлят. Маски будуть потребувати більше ті, що мусітимуть із ріжних причин виходити зі сховів і для рятункових дружин. Також і сільське населення не потребує масок, бо ніхто не буде атакувати сіл, лиш припадково може який літак скинути бомбу.

— У Франції мають змобілізувати теж і чужинців. Французький союз старшин б. комбатантів видав комунікат, в якому закликає французький уряд, щоб він ужив відповідних заходів дотично чужинців, які перебувають у Франції. Всіх тих чужинців — каже комунікат — які не були б зобовязані виконувати військову службу у своїх державах, слід змобілізувати. Французькі старшини б. комбатанти заявляють, що вони готові боротися в обороні батьківщини, одначе не можуть погодитися на те, щоб чужинці приміщені у Франції займалися під „охороною французів" своїми буденними справами.

— Звільнення жидівських лікарів у Празі. Празька влада видала наказ, яким доручила звільнити з праці всіх лікарів-жидів, які працювали в адміністраційній службі або в публичних лічницях.

— Новий лік на запалення легенів. У совітському фармацевтичному інституті випродукували новий лік на запалення легенів. Той лік називають „сульфамід ч. 32". Він нищить мікроби, відомі під назвою пнеумококи, які спричинюють запалення легенів. Уперше застосували новий лік в одній із лічниць Москви хорому, якому сухоти кинулися на оба крила легенів. Лікування дало позитивні висліди і запалення легенів по кількох днях зліквідовано. Новий лік застосували по першій пробі теж в інших випадках і за кожним разом із добрим успіхом. Винахід цього нового ліку викликав велике зацікавлення в совітських наукових колах.

— Боялася води, втопилася в пиві. В одній із місцевостей Полудневої Америки трапилася дивна подія. Одна власниця гостиниці зайшла вечором до пивниці, щоб принести для гостей пива. Коли вона довго не верталася, хтось зійшов подивитися до пивниці і ствердив, що шинкарка втопилася. Імовірно вона за сильно перехилилася над бочкою, впала до неї головою вдолину і не могла вже з неї видобутися. Тому, що ніхто жінки не ратував, вона затонула. Дочка шинкарки оповідала, що перед кільканадцяти роками якась стара муринка виворожила її матері, що вона втопиться. Тому теж шинкарка панічно боялася води та ніколи не була б пішла перейтися понад ріку, чи озеро. Всеж таки ворожба муринки сповнилася, бо шинкарка затонула... в пиві.

— Новий совітський аритмометр. У совітській академії наук задемонстровано новий апарат до числення, що його назвали „інтеґратором". Той апарат виконує в найкоротшому часі найбільш скомпліковані математичні обчислення. Його застосували у всіх совітських установах.

— Припинили вишинк алькоголю у Клайпеді. На терені цілого Мемелю (б. Клайпеда) припинили вишинк алькоголю. Розпорядок, яким заборонено продажу алькоголю, важний аж до відкликання.

— Нові словацькі марки. Перед двома днями появилися у Словаччині нові поштові марки в ціні 50 сот. із портретом ген. Штефаніка та з надруком „Сльовенско". Ті марки мають величезний успіх, бо вже першого дня після їх появи філятелісти викупили майже ввесь запас.

Дописи.

САМБІР.

Шевченківський концерт відбувся в Самборі 19. ц. м. в салі „Української Бесіди" заходом Т-ва „Самбірський Боян", при співучасти філії Муз. Т-ва ім. Лисенка. Мішаний хор під проводом п. І. Логини відспівав „Заспів" Сеницї. Відтак адв. м-р Іван Гут-Кульчицький виголосив глибоко продумане святочне слово. Дальше мішаний хор „Самбірського Бояна" відспівав „Івана Підкову" Шевченка-Лисенка. Черговою точкою був смичковий квартет Б. Кудрика на тему „Куралася [illegible] ріженька". Дуже гарне враження лишив по собі виступ мішаного хору з самбірського передмістя Дібля під управою п. М. Дуба, що відспівав: Шевченка-Котка „Розрита могила" і Лисенка „Ой діброво, темний гаю". Самбірське громадянство мало змогу налюбуватися мистецькою грою проф. Р. Савицького зі Львова на фортепіяні, що виконав В. Барвінського: „Мініятура": а) Колискова, б) Український танок, в) Лірницька пісня, г) Гумореска, ґ) Думка, д) Марш. Другу частину концерту розпочав муж. хор у форт. супроводі п. Волошинівної твором Шевченка-Біликовського: „Гамалія", який виступ був переплітаний рецитацією п. В. Добрянського. Відтак виступив знову проф. Савицький, щоб знову заохотити своїм фортепіяновим сольом. На цей виступ наш піяніст вибрав твори В. Барвінського, як: „Ой не світи місячeньку", „Прелюдія г-моль", „Пісня без слів" і „Лемківський марш". Останній твір мусів проф. Савицький на домагання публики повторити. Останньою точкою концерту було Шевченка-Лисенка „Радуйся ниво неполитая" — мішаний хор з фортепіяном під управою проф. Грицая. У тій точці хор випав найкраще. Багато причинився до цього провідник хору проф. Грицай. Концерт закінчився національним гимном. А.

Реферат д-ра Маркіяна Дзеровича зі Львова відбувся 19. ц. м. в салі „Української Бесіди" заходом Кружка „Рідної Школи". Тема реферату: „Діяльність та засоби християнської педагогіки в побожності і наслідків". Майже вся еліта самбірського громадянства прийшла послухати дуже солідно опрацьованого реферату. Слід замітити, що прелеґент умів передати свої думки слухачам. Можна мати лиш одне побажання на майбутнє, а саме, щоб по рефераті переводити дискусію. Крім цього вказано, щоб самбірські т-ва частіше уладжували реферати. Варто було б у Самборі започаткувати цикль академічних вечорів, як це щорічно уладжує Богословська Академія у Львові. А.

Нова промислова станиця у Самборі. Жіноча промислова кооператива „Труд" у Львові відкрила 20. ц. м. у Самборі при вул. Тихій ч. 1 (дім Україн-Банку) на І. поверсі свій відділ, а саме кравецьку робітню, що виконує всі роботи з обсягу кравецтва, як сукні, плащі, костюми, жіноче й муж. білля і т. п. Українське жіноцтво Самбора й Самбірщини повинно підтримати цю нову кооперативну станицю. Даючи замовлення до своєї робітні, докладаємо цеголку до розбудови нашого економічного життя. Кооп. „Труд" бажаємо дальших успіхів на новому терені. м.

Спорт.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Перші в цьому сезоні змагання за мистецтво окружної Ліги відбудуться в неділю 26. ц. м. на грищі Погоні. Ці змагання залишилися ще з минулої осени.

Початок у год. 15. В год. 13. відбудуться змагання резерв обох дружин на грищі Т. В. Р. (біля Погоні). Відділ СТ Україна просить звернути увагу всіх спортовців, що як господар змагань відповідає за лад на грищі. Тому теж симпатики України повинні [illegible] відтримати морально свою дружину, одначе [illegible] ця поведінка мусить бути насвкрізь культурна і [illegible]

НЕДІЛЬНІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ВІДБУДУТЬСЯ БЕЗ УВАГИ НА СТАН ГРИЩА.

ЛОЗПН рішив, що недільні змагання О. Л. відбудуться без уваги на стан грища, тому що [illegible] осени ще не докінчені та тому, що [illegible] закінчитися рішуче до кінця червня.

ВІДБИВАНКОВІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНИ.

Відбиванкова дружина України грає [illegible] залі в суботу й неділю 25. і 26. ц. м. [illegible]

Субота: год. 16.45 Україна — ТШЛ.

Неділя: год. 9. рано Україна — ДРОР.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Михайло Дяченко: СЕЛЮ. Поезії. Накладом Степана Шертила. Львів, 1939. 16-ка, стор. 32.

Анатоль Курдидик: ВІД ПОПРАДУ ПО ТИСУ. Дещо про минуле та сьогочасне Карпатської України. Видання Т-ва „Просвіта“. Львів, 1939. 8-ка, стор. 88.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VIII. Ч. 5. З 1-го березня 1939. Львів. Зміст: Великі нагороди для передплатників журналу Р. Ш. — А. Домбровський: Під білий прапор. — Г.: Мій найкращий день. — Л. Ясінчук: Що зробимо для наймеших? — Д-р Є. Ю. Пеленський: Українська школа в Карпатській Україні. — Д-р Є. Ю. Пеленський: Педагогічна бібліографія. — М-р П. Кривоносюк: На маргінесі книжки: „Перший Український Педагогічний Конгрес 1935“. — І. Власенький: Школа і праця. — Здоровий провв. — З життя Р. Ш. — Ріжні вісти.

ДЗВОНИ. Літературно-науковий місячник. 9-ий рік видання. Ч. 1-2. Січень і лютий 1939. Львів. Зміст: † Папа Пій XI. — П. Ісаїв: Папа Пій XI і його попередники. — Гуго фон Гофманстталь: Пережите. — Р. Дурбак: Архівальне. Смерть композитора. — Р. Келро: Ніч. — Н. Королева: Мадонна Помпеяна. — І. Гуцар-Мощібовичева: Забуті дні. — Ю. Липа: Чаклун із хутора. — Г. Костельник: Синедріон і жиди. — Д-р В. Пачовський: Билини з часів Володимира В. — М. Кочубей: Нариси в справах державно-будівничих. — П. Ісаїв: На стежках культури й науки. — П. І. † Сергій Шелухин. — Хроніка. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XII. Ч. 3. Березень 1939. — Львів. Зміст: На окраїнах днів. — О. Орлов: Мінеральні ресурси Карпатської України. — А. Пісничевський: Економічна криза в Сполучених Державах Америки. — К. Коберський: Загальна і фахова освіта працівників української і польської кооперації. — Серед книг. — З преси і життя. — Господарська хроніка.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIV. Ч. 3. Березень 1939. Львів. — Зміст: При кермі Христового корабля новий Керманич. — О. прот. П. Табінський: Церковний Устав св. кн. Володимира В. — М-р Богдан Казимира: Станово корпоративний лад. — Юліян Яр. Бабій: Калуський деканат тому двісті літ назад. — О. Омелян Кміт: На актуальні теми. — Д-р Константин Чехович: Виаснення в справі містичних явищ. — Всячина.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Субота 25. III. год. 7.30 „Маскарада“.

Неділя 26. III. год. 3.30 „То більше як кохання“; год. 7.30 „Маскарада“.

Понеділок 27. III. год. 6. „Утекла мені перепілонька“.

Вівторок 28. III. год. 7.30 „Маскарада“.

Середа 29. III. год. 7.30 „То більше як кохання“.

Четвер 30. III. год. 7.30 „Маскарада“.

Театр Ріжнородностей.

В суботу 25. III. вистави нема.

Неділя 26. III. год. 7.30 Вечір Підгалянської Поезії.

Понеділок 27, вівторок 28 і середу 29. III. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЛЬВІВ — ЛЕВАНДІВКА:
27. III. „Пригода в Черчі“.
28. III. „Цариця Грузії“.
29. III. „Зоря над Почаєвом“.
Для 3. і 4. квітня гратиме театр у Львові в салі „Новостей“, вул. Сонячна ч. 23.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РАВА РУСЬКА:
24. III. Дай серцю волю.
НЕМИРІВ:
25. III. Пісня Бескиду.
26. III. Дай серцю волю.
27. III. Невольник.
28. III. Гетьман Полуботок.
ЯВОРІВ:
29. III. Пісня Бескиду.
30. III. Дай серцю волю.
31. III. Мати Наймичка.

КІНА.

АМПІР: „Украдене життя“ з Єлисаветою Бергнер.
АПОЛЬО: „Білий мурин“.
АТЛЯНТИК: „Небезпечна любов“.
БАЙКА: „Понад вище“ і додатки.
БАЛТИК: „Прадавна брехня Нині Петрової“.
ВАНДА: „Адміралів син“, „Такі то дівчата“.
ГРАЖИНА: „Сигнали“.
ЕВРОПА: „Гунга-Дін“.
КАСИНО: „Великий вальс“ із Люїзою Райнер.
КОПЕРНИК: „Три серця“.
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері“.
МЕТРО: „Капітан Коркоран“, „Зірка Ріо“.
МІРАЖ: „Модельки“.
МУЗА: „Царівна Снігурка“.
ПАКС: „Личенько“ (Шерлі Темпль) і мальований додаток.
ПАЛЯС: „Суец“ (Льорета Йонг, Анабеля, Тирон Павер).
РАЙ: „Велика грішниця“ з Полею Негрі.
РІАЛЬТО: „Вередлива височайтство“ (Даніела Даріє).
РОКСІ: „Іветта“ на осн. Мопасана.
СВІТ: „Жоветта“, „Пат і Паташон на морі“.
СВІТОВИД: „Ромінара“, „Князь Ігор“.
СТИЛЬОВЕ: „Гібральтар“ і ревія.
ТОН: „Експрес на індійському шляху“, „Хакі“.
УЦЯ: „Перський курєр“ і ревія.
ХИМЕРА: „Наша зірка“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(Марійський Майдан)
„Битва під Лімановою і Старим Санчом“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 25. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Співаймо пісеньки, авд. для шкіл, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: Історія про очайдушків, на осн. Ю. Ейсмонда, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Скрипк. сонати, 17.10 Кишенькова електр. ліхтарка, 17.20 Концерт реліг. музики, хор, органи, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Нова Людь у сх. Франції; Авд. для молоді, 19.15 Трансм. з Брюселі: Популярний віксад: орх., спів, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.07 Орх.; у перерві в год. 21.30 Пісеньки, співає М. Фог, 22.20 Година несподіванок, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 26. березня 1939.

7.00 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Хліб. Газетка, огляд ринків рільних продуктів, „Від Гдині до Нюйорку“ муз. образець, 8.45 Поздоров, Передповов у господарстві, музика з пл., коло год. 10.30 після богослуження музика з пл., 11.45 Огляд часописів, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.05 Гутірка про Галичину, 13.15 Орх., мецосопран, форт., 14.40 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на листи міських дітей, 14.55 „Батьківщина“ на осн. Анчина, 16.30 Скрипк. твори в супр. форт., 16.50 Великопістна конференція, 17.05 Як працює театр у Львові, 17.35 Орх., сопран, хор, тенор, гумор; у перерві в год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 На світову виставу в Нюйорку, промова през. Мосціцького, музика, хор, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Щаслива подорож“ Кінеке (увертура) з пл., 20.10 Льокальні спортові вістки, 20.15 Спорт, політ. огляд, веч. денник, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Спів, форт., 21.50 Вес. авдиція, 22.20 Попурі з Легарових оперетток, орх., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 27. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна муз. з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 „Снігова дівчина“ гутірка для молодших дітей, 11.15 Мельодії у ритмі танку, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Як працює будівничий, кушнір, як учитель, 13.30 Концертова увертура, авд. для ліцеїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уяви для молоді: „Земля під ногами“, 15.20 Спортова гутірка, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фізика, 16.35 Віолончеля, форт., 17.05 Із психольог. інституту, 17.20 Оперетка і ін., муз.-словна авд., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Нац. екон. політика, 18.20 Актуальність, 18.30 Авд. союзу резервістів, 19.00 Розр. концерт, орх., сопр., скрипка, саксофон, 20.35 Веч. денник, метерольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Міжнар. унія молоді: авд. з Ватикану, 21.15 Концерт західної музики, 21.55 Літер. новини, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Старий і новий Львів, 22.30 Театр уяви: „Пастирська баляда“ (Румунія) з муз., 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 25. березня 1939.

БЕРЛІН 20.10 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, БУДАПЕШТ 18.35 Орх., 22.40 Комунікати в ріжних мовах, ВІДЕНЬ 18.40 Орх., сол., **19.50 Українські вістки**, 20.10 Вечір танку, ГАМБУРГ 20.10 „Весела вдова“ оп. Легара, ДРОЙТВІЧ 19.45 Орх. концерт, МІЛЯНО 19.20 Розр. музика, 21.00 „Дівчина зі Заходу“ оп. Пучінія, ПРАГА 20.30 Оперетка, 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 19.15 Авд. для наймолодших, 21.15 Скрипка, РИМ 19.10 Арабська музика, 22.30 Розр. музика, СОФІЯ 18.45 Вок. авд., 19.30 Бетовенівський концерт, 19.55 Спів, 21.45 Легка музика.

Неділя, 26. березня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Веселі мельодії, квартет, 20.00 Вістки, 20.10 Зі світа оперетки, 22.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, БОРДО 21.30 „Дон Кіхот“ оп. Масенета, БУДАПЕШТ 17.10 Циг. музика, 18.30 Хор, ВІДЕНЬ 18.00 „Дер Церрісене“ муз. ком. Нестроя, 19.15 Весняні пісні, **19.50 Українські вістки**, 20.10 Вес. муз. вечір, 22.35 Легка і танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Розр. музика, 18.00 Великий концерт, 22.30 Арфа, ЛЯҐТІ 17.25 Хор, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 21.35 Форт. рецитал Ніно Россі, 22.30 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 21.30 Симф. концерт, РИМ 17.02 Розр. музика, 19.10 Арабська музика, 21.20 Оперетка, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 19.30 Смичк. квартет, 20.00 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Тоска“ оп. Пучінія.

Понеділок, 27. березня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Орх., форт. дует, 19.25 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.20 Нар. пісні, 20.00 Опера, БУДАПЕШТ 18.30 Циг. музика, 20.20 Орх. Концерт, форт. (Доґвані), 22.40 Комунікати в ріжних мовах, ВІДЕНЬ 19.00 Камер. музика, **19.50 Українські вістки**, 20.00 Спів, форт., 21.00 Концерт симф. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 „Викрадення зі сераю“ оп. Моцарта, КЕЛЬН 18.25 Еспанські танки та пісні, ЛЯҐТІ 18.40 Спів, форт., ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.15 Комунікат у німецькій мові, МІЛЯНО 17.15 Віол., 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Розр. програма, РАДІО ПАРІ 18.05 Скрипка, 21.30 Опера, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.10 Арабська музика, 22.30 Шопенівський концерт, СОФІЯ 17.30 Фільм. мельодії, 18.45 Спів, 22.00 Танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 24. березня 1939.

1 кг. масла дес.	3.35
1 кг. масла бочк.	2.40
1 л. молока	сот. 17—18
1 кг. яєць	зол. 1.—

Тенденція на все вдержана.

Найкраща українська виключно **ПАСТА** до взуття підлоги

з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК“

ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА

Станиславів, ул. Жулкевського 8

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ“, тепер Шайноха 1. 617 2-10

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 2816 34-0

НОВОВІДКРИТИЙ склад постелі під фірмою **Й. Черник, Фредри 9** поручає ковдри, матраци і постелеве білля. Старі ковдри і матраци переробляє. **Увага!** Пухові ковдри вишуховані на спосіб заграничний. 602 4-10

ПЕРШОРЯДНА українська хемічна пральня одежі і красильня футер „ПЕРЗІЯНА“. Центральна контора: Львів, Руська 18, тел. 108-65 виконує замовлення найсолідніше. Прийме заступників у всіх містах. 622 2-10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 613 3-3

ВЕСНЯНІ ПЛАЩІ І СУКНІ виконую для реклями через місяць по цінах 30% знижених. Марк. Вишневецьких 1. 629 3-

---

КОРИСНА ЛЬОКАТА. В добре розвиненім промислово-торговельнім підприємстві є до продажі кілька уділів; можливо і з заняттям. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Нагода“. 650 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР

Роман ЛИСЯК

недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.

ЛЬВІВ, Оборонців Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. Тушицького.

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28

усуває: аномалії пери, кроговетіння, пігменту, волосся, близни, дзьоби по віспі і плями. Масажі, тривке усування зморщок, жилків і відмороження власною методою. Тривке усування оволосіння ніг катафорезою. Постійні рум'янці від підшкірно вшуплені краски (татуовання). Урядово затверджені косметичні курси заочні 642 довжені програми. 1-10

ОГОЛОШЕННЯ

Ковдри, Матраци, Постелеве білля

поручає **МАРІЯН МЛЕКО**

давніше Корельницька

тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.**

тел. 237-72, (напроти катедри).

Вол. Белеґай

МУЖЕСЬКИЙ КРАВЕЦЬ

Львів, вул. Куркова ч. 14 мешк. 6, в подвірю

виконує оолішенні, мужеські і студентські кравецькі роботи солідно, скоро і по найнижчих цінах.

684 2—12

Жінки!

Дуже багато жінок терпить від внутрішнього обірвання, що виступає звичайно по злогах, з тяжкої праці, в подвиганні і багато інших причин. Така жінка напевно буде здорова, охоча до життя і праці, якщо буде мати спеціяльний бандаж проти обірвання нутрощів.

При замовленні треба подати міру в центиметрах або шнурочком: 1) в поясі, 2) довкруги черева, 3) довкруги підчерева, дальше ріст (низький, високий або середній), скількість відбутих злогів. Описати чи є нестравність шлунка, тиск і продовжені болі всередині, біль голови і часто навіть очей, біль у крижах, плечах і під лопатками, біль у підчереві або пахвині, біль одної або двох ніг, болі в долку під грудьми, нервовий стан, тощо.

Усе докладно описати і з цілим довірям замовити бандаж, себто спеціяльний черевний пояс на гумах, сконструований і доповнений відповідною пельотою, згідно з родом недомагань. Ціна від зол. 14.—, 18.—, 22.—, 26.— і вище.

В недомаганнях і недугах з приводу внутрішнього обсунення себто обірвання: шлунка, кишок, матиці і нирок, ніякий лік не помагає, але тільки тимчасово втишає терпіння. Тому єдиним ліком крім операції є вживати бандаж, придбаний у спеціяліста бандажиста

М. Л. Полячек у Самборі ч 83.

Також і для мужчин постачаємо пояси проти обниження шлунка, нирки і кишок.

Пропуклинові бандажі на найбільші і перестарілі руптури пупця, черева, стегон, пахвини, навіть на такі, що вже оспали вділ. Висилку полагоджуємо почтою за післяплатою.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНІВ!

НАЙЛІПШІ

УВАГА! ЦІНИ СТИСЛО ФАБРИЧНІ

БРИТВИ І АПАРАТИ до голення можна дістати тільки в старій і фаховій перфумерії

С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.

Коперника 15 а і Галицька 16

НАЙБІЛЬШИЙ вибір ножиків до голення, кишенькових ножиків, ножичок, пильників, пенсеток та інш. сталевих виробів

ДРОТЯНІ СІТКИ

найдешевше поручає

Виріб дротяних сіток і до огорожі

„СЯТКОДРУТ“

Львів, Замарстинівська 33.

Ціла Галичина й Волинь присилає укр. мех. гарбарні „АСТРА“ в Стрию, вул. Цвинтарна ч. 7 шкури до виправи на бокс і шевро. Повна забезпека перед заміною. Першорядне викінчення.

Шукаємо заступників до збирання 614 шкур до виправи. 1-8

Найкращі мужеські одяги замовляйте в українській кравецькій робітні

М. Брунець

Львів. Академічна 24, І. п. Тел. 295-88.

На складі наймодніші краєві й англійські 521 матеріяли. 6-2

Кафлярська кооператива

КЕРАМІКА

Львів, Шептицьких 16 а. — Тел. 296-19

виконує всі кафлярські роботи, має на складі кафлі української 582 продукції. 4-10

СІТКИ ДО ЛІЖОК

поручає найдешевше

ВИРІБНЯ 500 а 8—10

Френкель і Лідер

Львів, Легіонів 25 в подвірю.

КОНКУРС.

Надзірна Рада і Дирекція Спілки „Мінеральний Живець Черче“ розписують конкурс на лікаря заведення Живця.

До подання долучити: 1) життєпис, 2) посвідку членства У. Л. Т., 3) право виконування лікарської практики, 4) посвідку попередньої фахової праці.

Сезон в Черчі триває від 1. травня до 15. жовтня.

Подання слати до 15. IV. 1939 до Секретаріяту Українського Лікарського Товариства на адресу: Д-р О. Лаврівський, Львів, ул. Льва Сапіги ч. 2. 632 1-2

НА ВЕСНУ

кожний віддає гардеробу до хемічного чищення

Найбільшої у краю пральні

Stella

Спілка з о. в. у Львові

Філія у всіх частинах міста і на провінції.

ч. 648 1—3

Інж. Тарас Грушкевич

держ. упов. інженір будівництва

Львів, 3-Мая 11, м. 13 тел. 115-14

Виконує: ПЛЯНИ — СТАТИЧНІ ОБЧИСЛЕННЯ — БУДОВИ.

КУПУЙТЕ МУШТАРДУ

ТІЛЬКИ **„МІКА“**

Львів, Городецька 121.

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

199 7—15

ФІРАНКИ, КАПИ ЗА БЕЗЦІН поручає артист. робітня „ДЕКОРАЦІЯ“, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 29 в Пасажі, біля Орбісу. Купуючий одержує дарунок.

До великодних тіст:

цукор „Vanillin“ олійки до печення, порошок до печення

ч. 36/30 1—2

ДРОТЯНІ СІТКИ ДО ОГОРОЖІ ДУЖЕ ДЕШЕВО!

Жадайте оферт

СІТКОЦЕНТР

Львів, Красіцьких ч. 18. — Тел. 246-75

423 3—

Бляхарська робітня

будівельно-галянтерійно-криття веж, дахів і реперації

Андрій Бартків

Львів вул. Глибока 12. Тел. 259-55.

ПОВІДОМЛЯЄМО, що з днем 25. III ц. р. ми перенесли наш СКЛАД ОБУВИ

„МЕА“

з вул. Легіонів 33 до нового льокалю при ВУЛ. ЛЕГІОНІВ 25, тел. 294-41.

Як завжди так і тепер ми заосібили наш склад у найновіші моделі обуви.

ЕЛЕҐАНТНА **ПАНІ**

одягається

у кравецькім сальоні

ІВАНА КОЛОСА

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 24.

Найновіші моделі — Приступні ціни.

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інженір будівництва

ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26, Тел. 270-

виконує всі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2	зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4	зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8	зол. [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10